

STŘEDOŠKOLSKÁ ODBORNÁ ČINNOST

Obor č. 17: Filozofie, politologie a ostatní humanitní a společenskovední obory

Právní problematika fenoménu urbex v České republice

**Josefina Dostálová
Praha**

Praha, 2019

STŘEDOŠKOLSKÁ ODBORNÁ ČINNOST

Obor č. 17: Filozofie, politologie a ostatní humanitní a společenskovední obory

Právní problematika fenoménu urbex v České republice Legislative background of urbex in the Czech republic

Autoři: Josefina Dostálová

Škola: Akademické gymnázium, škola hl. města Prahy, Štěpánská, 22, 110 00, Praha 1

Kraj: Praha

Konzultant: PhDr. Petr Churan

Praha, 2019

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem svou práci SOČ vypracoval/a samostatně a použil/a jsem pouze prameny a literaturu uvedené v seznamu bibliografických záznamů.

Prohlašuji, že tištěná verze a elektronická verze soutěžní práce SOČ jsou shodné.

Nemám závažný důvod proti zpřístupnění této práce v souladu se zákonem č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších předpisů.

V Praze dne 17. 03. 2019.....

Josefína Dostálová

Poděkování

Na tomto místě chci poděkovat Flo Gesellovi, správci facebookové stránky Urban Exploring Deutschland, za vyhledání a překlad pasáže z německého trestního zákoníku, kterou jsem použila v závěrečné kapitole své práce.

Anotace

Cílem této práce je popsat právní problematiku urbexu, zájmové aktivity zabývající se průzkumem opuštěných či běžně nepřístupných objektů vytvořených lidskou rukou. Cílem je zodpovědět, zdali se provozovatelé této aktivity dopouštějí při své činnosti protiprávního jednání, a popsat, na základě kterých norem právního řádu ČR je toto jednání definováno. Výchozím zdrojem bude tzv. etický kodex urbexu, stanovující neoficiální pravidla chování, kterými by se průzkumníci měli při urbexu řídit. Na tyto pravidla a z nich vyplývající činnost jsou pak aplikovány příslušné právní normy. Práce konkrétně zkoumá ukotvení činu „neoprávněného vstupu na cizí pozemek“, který není jakožto právní institut v právním řádu ČR definován, z příslušných právních předpisů z něj však vyplývá jistá soukromoprávní odpovědnost a dílčím způsobem i veřejnoprávní odpovědnost. Práce popisuje také protiprávní jednání, které není v souladu se zásadami etického kodexu urbexu, průzkumníci se jej však při svých aktivitách mohou reálně dopustit. Nedílnou součástí práce je pak také seznámení s fenoménem urbexu jako takovým.

Klíčová slova

urbex; urban exploration; právo; neoprávněný vstup; cizí pozemek; protiprávní jednání; právní řád České republiky

Abstract

The thesis aims to describe the legislative background of urbex, a leisure time activity concerned with the exploration of abandoned or not usually seen man-made objects. The goal of the thesis is to answer the question whether doing urbex can be classified as unlawful conduct and to describe what Czech legal norms define such conduct. The key resource shall be The Urbex Codex, an unofficial code of conduct urban explorers should abide by. This code of conduct and the resulting activity is then confronted with the relevant legal norms. Specifically, the thesis addresses the legal base of the act of “trespassing on private land” which is not defined as legal instrument within the legal order of the Czech Republic. However, the relevant legislation renders the trespasser liable to civil action and partially to public action as well. The thesis also describes unlawful conduct not in compliance with the principles of urbex code of conduct. However, urban explorers might actually transgress against the code when exploring. Importantly, the thesis also addresses the phenomenon of urbex as such.

Keywords

urbex; urban exploration; law; trespassing; private land, unlawful conduct, the legal order of the Czech Republic

Obsah

1	ÚVOD	6
2	URBEX.....	7
2.1	Historie Urbexu	8
2.2	Etický kodex urbexu.....	10
3	PRÁVNÍ PROBLEMATIKA URBEXU V ČR.....	14
3.1	Neoprávněný vstup na cizí pozemek	15
3.1.1	Právní odpovědnost	15
3.1.2	Soukromoprávní odpovědnost.....	18
3.1.3	Veřejnoprávní odpovědnost	23
4	SOUVISEJÍCÍ PRÁVNÍ NORMY	28
4.1	Vloupání	28
4.2	Škoda na majetku.....	29
4.2.1	Poškození či zničení věci z majetku.....	29
4.2.2	Krádež	30
4.3	Nutná obrana a krajní nouze	32
5	PRÁVNÍ PROBLEMATIKA URBEXU V ZAHRANIČÍ.....	33
6	ZÁVĚR	36
7	SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ.....	39

1 ÚVOD

Cílem práce je popsat právní problematiku fenoménu urbex, novodobé zájmové aktivity 20. a 21. století. Název urbex je zkratkou anglického sousloví urban exploration, které se do češtiny překládá jako „průzkum městských objektů“. Širší definice urbexu pak zahrnuje průzkum objektů vytvořených lidskou rukou obecně. Specificky se jedná o objekty opuštěné či jinak veřejnosti běžně nepřístupné.

V českém právním řádu neexistuje žádná právní norma, která by pojem urbexu, či čeho se při něm průzkumníci (urbexeři) dopouštějí, jasně definovala. Díky tomu však, že jsme obeznámeni se zásadami jeho etického kodexu, stanovujícím, jakými pravidly by se urbexeři při svých průzkumech měli řídit, můžeme se je pokusit interpretovat a zasadit do kontextu již existujících norem právního řádu České republiky.

Otázky, které jsem si při zpracovávání SOČ kladla a pokusila se je zodpovědět, zněly takto: „Dopouštějí se urbexeři při své činnosti protiprávního jednání? Pokud ano, na základě kterých právních norem je toto jednání definováno? Jaké z něj vyplývají právní následky?“

Výchozím předpokladem přitom bude v souvislosti s urbexem v médiích často citovaná hypotéza, že se urbexeři při své činnosti dopouštějí „neoprávněného vstupu na cizí pozemek“. V práci se snažím o konkrétní důkaz existence či neexistence tohoto institutu v českém právním řádu. Zároveň zmiňuji další normy, popisující protiprávní jednání, kterého se urbexeři mohou při svých aktivitách dopustit, ať už při tom jednají v souladu se zásadami svého etického kodexu, či se od nich odchylují.

V možnostech práce není stanovit určující závěry, ale zformulovat teoretické hypotézy, zakládající se již na zmíněné interpretaci zásad etického kodexu urbexu v kontextu s právním řádem České republiky.

Práce se dělí na dvě části.

V první části obecně definuji fenomén urbexu a zásady jeho etického kodexu. V té vycházím z fanouškovských webzinů, publikací (v České republice byly publikovány dvě; *URBEX – Opuštěná místa v Čechách* od auterek Kateřiny Havlíkové a Barbory Faiglové a *Urbex.cz – Krása zániku* od K. Havlíkové a autora s přezdívkou DiverZant. K. Havlíková se urbexem zabývala také ve své diplomové práci). Vzhledem k charakteru urbexu jako zájmové činnosti lze konstatovat neobornost takto použitých zdrojů. Jde však o zdroje určující, neboť jde o jediné prameny informací o urbexu dostupné veřejnosti.

Ve druhé části se pak zabývám výlučně tématem práce, tedy právní problematikou urbexu v České republice (okrajově uvádím též porovnávání se zahraničními právními předpisy). Při jejím zpracování jsem primárně vycházela z platných právních předpisů právního řádu, z odborných článků a publikací.

2 URBEX

Slovo urbex vzniklo jako zkrácenina anglického sousloví urban exploration, které se dá do češtiny přeložit jako „městský průzkum“.¹ První použití termínu urbex je připisováno kanadskému urbexerovi² Jeffu Chapmanovi, známému také pod přezdívkou Ninjalicious, který tak učinil ve svém zinu³ *Infiltration* roku 1996.⁴ Cílem tohoto průzkumu jsou tedy objekty charakteru městské a industriální zástavby,⁵ v širším chápání pak všechny objekty vzniklé lidskou činností.⁶ Kateřina Havlíková, spoluautorka českých publikací o urbexu, k tomuto uvádí ve své diplomové práci překlad z knihy *Place Hacking: Tales of Urban Exploration* (Vniknutí: Příběhy urban explorace) autora Bradley Lannes Garretta: „Mnoho účastníků mého projektu má problém s prvním termínem ‚městský‘, vzhledem k tomu, že mnoho z našich průzkumů se uskutečňuje ve výrazně venkovských oblastech [...] Urban explorace je definována objevováním člověkem vytvořeného prostředí, které zasahuje do přírody.“⁷

Důležité je podotknout, že zájmem urbexu jsou objekty veřejnosti běžně nepřístupné či přístupné obtížně.⁸ Velmi často jde o opuštěné budovy - např. obytné prostory, zámky, kostely, nepoužívané továrny, nemocnice nebo vojenské objekty. Cílem průzkumů ale mohou být např. i katakomby, kanalizace či tunely. Český autor DiverZant se k tomuto vyjadřuje takto: „Za urbex nejsou považovány pouze návštěvy míst zapomenutých, ale obecně jakkoliv nepřístupných včetně střešních výškových budov nebo funkčních odpadních šachet.“⁹ Někdy bývá širší definice cílových míst urbexu opomíjena, např. internetové stránky urbexsession.com uvádí interaktivní Urbex Map (mapu urbexu)¹⁰ pouze s podtitulem Abandoned places in the world (Opuštěná místa světa).

Vzhledem k tomu, že je tento průzkum veden pouze pro soukromé účely, můžeme urbex charakterizovat jako zájmovou aktivitu. Urbex bývá vyhledáván zájemci o archeologii, historii či adrenalin. Velmi často je průzkum míst spojen také s jejich dokumentací v podobě pořizování

---

¹ *O urbexu* [online]. [cit. 2019-02-26]. Dostupné z: <http://urbex.cz/o-urbexu-2-2/>

² Osobě věnující se urbexu.

³ Fanouškovském magazínu.

⁴ PAIVA, Troy. *Night Vision: The Art of Urban Exploration* [online]. San Francisco: Chronicle Books, 2008, s. 9 [cit. 2019-02-26]. Dostupné z: <https://books.google.cz/books?id=kfsqasTo2WUC&printsec=frontcover&hl=cs#v=onepage&q&f=false>

⁵ *O urbexu* [online]. [cit. 2019-02-26]. Dostupné z: <http://urbex.cz/o-urbexu-2-2/>

⁶ FAIGLOVÁ, Barbora a Katka HAVLÍKOVÁ. *URBEX: Opuštěná místa v Čechách*. Praha: Grada Publishing, 2015, s. 9.

⁷ HAVLÍKOVÁ, Kateřina. *Urban explorace – Moderní dokumentaristika na hraně zákona* [online]. Brno, 2014, s. 21 [cit. 2019-02-26]. Dostupné z: https://is.muni.cz/th/lftz0/Havlikova_Katerina_bakalarska_prace_UE.pdf

⁸ BOTTICELLO, Casey. *An Introduction to Urban Exploration* [online]. 11. srpna 2018 [cit. 2019-02-26]. Dostupné z: <https://medium.com/@caseybotticello/an-introduction-to-urban-exploration-urbex-f2e0b383bbff>

⁹ DIVERZANT a Katka HAVLÍKOVÁ. *Urbex.cz: Krása zániku*. Praha 2: Paseka, 2015, s. 8.

¹⁰ *Urbex Map: Abandoned Places in the World* [online]. [cit. 2019-02-26]. Dostupné z: <https://urbexsession.com/en/urbex-map-abandoned-places-in-the-world/>

fotografií. Prvek rozkladu, kterému objekty, resp. budovy často podléhají, je právě to, co je pro urbexery činí nevšedními a atraktivními. K. Havlíková např. užila v titulu své společné publikace s DiverZantem slovního spojení „*krása zániku*.“¹¹

Většina urbexerů, mezi kterými převažují především mladí lidé ze západních zemí, se této činnosti věnuje systematicky, o čemž svědčí zakládání různých webových stránek a komunit na sociálních sítích¹² (V České republice především urbex.cz¹³, jehož součástí je uzavřené fórum urbexerů, dále blog Opuštěná místa¹⁴ či Facebooková skupina Němá svědectví¹⁵). Nejčastěji se urbexeri dělí o fotografie pořízené z míst.

Zároveň je třeba říci, že tato aktivita představuje pro urbexery zdroj mnoha potenciálních rizik a komplikací. Kromě nebezpečí zranění a úrazů v neudržovaných objektech, dále rizika napadení a střetu s jinými lidmi (např. osobami bez domova), kteří se někdy na těchto místech zdržují, je to především riziko právního postihu v případě zadržení.¹⁶ Této problematice, jež je hlavním tématem mé SOČ, se věnuji od kapitoly 2.

2.1 Historie Urbexu

Urbex je často popisován jako činnost provozována od nepaměti, která se pouze v posledních letech více zmedializovala, došlo k jejímu pojmenování a vytvoření, či spíše sejetí a sjednocení komunity urbexerů. Ninjalicious toto popsal takto: „*Tak rád slyším, že další lidé dělají to, co já. Myslel jsem si, že jsem jediný.*“¹⁷ Lze tedy polemizovat o možné dataci jeho počátků, tento názor sdílí i Kateřina Havlíková: „*Lze předpokládat, že průzkum zapomenutých zákoutí měst je starý jak města sama.*“¹⁸

Přesto se o to v publikaci *Krásy zániku* pokusila. Stručný přehled historie najdeme i na stránkách urbex.cz, z cizojazyčných zdrojů jsou pak jednotlivé milníky chronologicky mapovány např. na webzinu Infiltration. Velmi podrobně rozpracovala historii urbexu ve své bakalářské práci také absolventka Masarykovy univerzity Tereza Kašparcová.

Za nicméně prvního moderního průzkumníka je považován Francouz Philibert Aspair, který se roku 1793 ztratil při průzkumu pařížských katakomb. Při průzkumech údajně používal pouze světlo svíčky. Jeho tělo bylo nalezeno o jedenáct let později.¹⁹

---

¹¹ DIVERZANT a Katka HAVLÍKOVÁ. *Urbex.cz: Krása zániku*. Praha 2: Paseka, 2015.

¹² *O urbexu* [online]. [cit. 2019-02-26]. Dostupné z: <http://urbex.cz/o-urbexu-2-2/>

¹³ *Urbex.cz* [online]. [cit. 2019-02-26]. Dostupné z: <http://urbex.cz/>

¹⁴ *Opuštěná místa* [online]. [cit. 2019-02-26]. Dostupné z: <https://www.opustenamista.eu/>

¹⁵ *Němá svědectví* [online]. [cit. 2019-02-26]. Dostupné z: <https://www.facebook.com/nema.svedectvi/>

¹⁶ *O urbexu* [online]. [cit. 2019-02-26]. Dostupné z: <http://urbex.cz/o-urbexu-2-2/>

¹⁷ NINJALICIOUS. *Access All Areas: A user's guide to the art of urban exploration* [online]. Kanada: Infilpress, 2005, s. 8 [cit. 2019-02-26]. Dostupné z: <http://subvert.pw/a/1434604566520-1.pdf>

¹⁸ DIVERZANT a Katka HAVLÍKOVÁ. *Urbex.cz: Krása zániku*. Praha 2: Paseka, 2015, s. 8.

¹⁹ *O urbexu: Historie urbexu* [online]. [cit. 2019-02-26]. Dostupné z: <http://urbex.cz/o-urbexu-2-2/>

Za další postavu, či spíše předchůdce urbexu je považován americký básník Walt Whitman, který roku 1861 popsal do newyorského deníku Brooklyn Standard svou návštěvu opuštěného tunelu pod Atlantic Avenue, nejstarší částí newyorského metra z roku 1844.²⁰

Roku 1921 podnikla skupina francouzských dadaistů²¹ výpravu do opuštěného kostela St. Julien le Pauvre v Paříži. Jde pravděpodobně o první organizovanou urbex expedici vůbec.²²

Roku 1978 byla v San Franciscu založena hippie skupina Suicide Club,²³ jejíž hlavní činností byl právě urbexový průzkum.²⁴

Masovější zábavou se stal urbex v průběhu 80. let.²⁵ Roku 1986 se v Austrálii zformovala skupina Cave Clan, zabývající se průzkumem „městských jeskyní“,²⁶ jež funguje dodnes a inspirovala řadu dalších nadšenců po celém světě.²⁷

Další známou skupinu “Diggers of the underground planet” založil roku 1990 v Moskvě Vadim Michailov.²⁸ Skupina se soustředí na průzkum podzemí. Michailov se stal veřejně známou osobností,²⁹ mimo jiné díky tomu, že v roce 2002 ukázal protiteroristickému komandu cestu podzemím k čečenským radikálům, kteří v té době drželi v moskevském divadle stovky rukojmí.³⁰

Od poloviny 90. let, s masovým nástupem internetu, se urbexové aktivity (či spíše povědomí o nich) dostávají na vzestup. Zakládají se webové stránky (většinou ve formě webzinů) a komunitní fóra.³¹

V roce 1990 vyšla první příručka *An Urban Adventure Handbook* od Alana Northa. Znamější je však kniha *Access All Areas: A User's Guide to the Art of Urban Exploration* (2005) od již zmiňovaného kanadského urbexera Jeffa Chapmana, který se pod přezdívkou Ninjalicious stal

---

²⁰ *Urban Exploration Timeline* [online]. [cit. 2019-02-26]. Dostupné z: <http://www.infiltration.org/history-timeline.html>

²¹ Příslušníků avantgardního uměleckého hnutí 20. let.

²² *Urban Exploration Timeline* [online]. [cit. 2019-02-26]. Dostupné z: <http://www.infiltration.org/history-timeline.html>

²³ KAŠPARCOVÁ, Tereza. *URBAN EXPLORING aneb ze života městského průzkumníka* [online]. Brno, 2014, s. 11 [cit. 2019-02-27]. Dostupné z: https://is.muni.cz/th/pjs0j/DP_Kasparcova.pdf.

²⁴ *O urbexu: Historie urbexu* [online]. [cit. 2019-02-26]. Dostupné z: <http://urbex.cz/o-urbexu-2-2/>

²⁵ DIVERZANT a Katka HAVLÍKOVÁ. *Urbex.cz: Krása zániku*. Praha 2: Paseka, 2015, s. 8.

²⁶ *Urban Exploration Timeline* [online]. [cit. 2019-02-26]. Dostupné z: <http://www.infiltration.org/history-timeline.html>

²⁷ KAŠPARCOVÁ, Tereza. *URBAN EXPLORING aneb ze života městského průzkumníka* [online]. Brno, 2014, s. 12 [cit. 2019-02-27]. Dostupné z: https://is.muni.cz/th/pjs0j/DP_Kasparcova.pdf.

²⁸ *Urban Exploration Timeline* [online]. [cit. 2019-02-26]. Dostupné z: <http://www.infiltration.org/history-timeline.html>

²⁹ KAŠPARCOVÁ, Tereza. *URBAN EXPLORING aneb ze života městského průzkumníka* [online]. Brno, 2014, s. 13 [cit. 2019-02-27]. Dostupné z: https://is.muni.cz/th/pjs0j/DP_Kasparcova.pdf.

³⁰ DIVERZANT a Katka HAVLÍKOVÁ. *Urbex.cz: Krása zániku*. Praha 2: Paseka, 2015, s. 9.

³¹ tamtéž, s. 9

zřejmě nejkultovnější postavou urbexu vůbec. Kromě toho urbex, jak již bylo řečeno, oficiálně pojmenoval. Zemřel krátce po vydání knihy ve 31 letech na rakovinu.³²

Roku 2013 sepsal po dlouholetém výzkumu Američan Dr. Bradley L. Garrett disertační práci s názvem *Explore Everything: Place-Hacking the City*, kterou publikoval také jako knihu.³³ Později na ni navázal dalším dílem *Place Hacking: Tales of Urban Exploration*.

Česká urbex komunita se oficiálně zformovala roku 2010, kdy byla DiverZantem založena internetová stránka a fórum urbex.cz. Na ni navázaly další fanouškovské stránky, hojně zakládány také v rámci sociální sítě Facebook.

Za první českou internetovou stránku věnující se urbexu³⁴ je považována Kafélanka³⁵, kterou založil rok 2004 brněnský student VUT Adam Nehudek. Snahou bylo dle něj „popsat místa a objekty spojené s funkcí a historií města, převážně pak ty, které není snadné spatřit na první pohled a v průvodcích je také nenalezneme.“³⁶ Publikoval zde fotografie objektů spolu s krátkými popisky, které prozkoumal převážně v Brně a jeho okolí.

2.2 Etický kodex urbexu

Od doby, kdy se urbex stal soustavně provozovanou činností, začaly se formulovat jeho jisté zásady,³⁷ kterými by se urbexeři při svých průzkumných aktivitách měli řídit. Jak však z předchozího textu vyplývá, urbex není aktivitou organizovanou či formální. Tyto zásady tak fungují pouze jako nepsaná pravidla, předávající se ústní formou.

Souhrn těchto pravidel, který v následující kapitole uvádím, není z těchto důvodů souhrnem oficiálním. Jeho cílem je pouze vystihnout základní a všeobecně povědomé ideje urbexu.

Při jeho zpracování jsem vycházela z několika zdrojů. Výchozím bylo anglické heslo „*Take nothing but pictures, leave nothing but footprints.*“³⁸ (Neodnášej nic než fotky, nezanechávej nic než stopy.) Někdy toto heslo bývá doplňováno o „*Break nothing but silence.*“³⁹ (Prolom pouze ticho.) Dále také o „*Kill nothing but time.*“⁴⁰ (Zabij pouze čas.) V médiích jsou tato hesla v souvislosti s urbexem nesčetněkrát citována. Dalším zdrojem byl tzv. etický kodex urbexu,

³² DIVERZANT a Katka HAVLÍKOVÁ. *Urbex.cz: Krása zániku*. Praha 2: Paseka, 2015, s. 9.

³³ KAŠPARCOVÁ, Tereza. *URBAN EXPLORING aneb ze života městského průzkumníka* [online]. Brno, 2014, s. 14 [cit. 2019-02-27]. Dostupné z: https://is.muni.cz/th/pjs0j/DP_Kasparcova.pdf.

³⁴ *O urbexu* [online]. [cit. 2019-02-27]. Dostupné z: <http://urbex.cz/o-urbexu-2-2/>

³⁵ *Kafélanka* [online]. [cit. 2019-02-27]. Dostupné z: <https://www.kafelanka.cz/index.php>

³⁶ tamtéž

³⁷ HAVLÍKOVÁ, Kateřina. *Urban explorace – Moderní dokumentaristika na hraně zákona* [online]. Brno, 2014, s. 39 [cit. 2019-02-27]. Dostupné z: https://is.muni.cz/th/lftz0/Havlikova_Katerina_bakalarska_prace_UE.pdf.

³⁸ NINJALICIOUS. *Access All Areas: A user's guide to the art of urban exploration* [online]. Kanada: Infilpress, 2005, s. 31 [cit. 2019-02-27]. Dostupné z: <http://subvert.pw/a/1434604566520-1.pdf>

³⁹ *Urban Exploring* [online]. [cit. 2019-02-27]. Dostupné z: <https://www.urbandictionary.com/define.php?term=Urban%20Exploring>

⁴⁰ *Forbidden Urbex. About us.* [online]. [cit. 2019-02-27]. Dostupné z: <https://forbidden-urbex.com/about.html>

který ve své diplomové práci uvedla K. Havlíková. Jeho body dále rozvádím a přidávám doplňující komentář.

Doplňujícími zdroji bylo tzv. desatero⁴¹, které na Facebookové stránce URBEX.CZ představila autorka blogu Opuštěná místa Barbora Faiglová, a článek⁴² publikovaný autorkou Janou Kalmanovou na stránce nahrane.org. Odkazují se také na úryvek ze společné publikace B. Faiglové a K. Havlíkové *Urbex – Opuštěná místa v Čechách*.

Nerespektování těchto pravidel často vrhá na urbex komunitu špatné světlo a dochází ke špatnému chápání jeho původních idejí.

Někdy se souhrn nepsaných pravidel urbexu uvádí právě pod pojmem etický kodex. Etický kodex můžeme definovat jako „*systematicky zpracovaný soubor obecných, ale i konkrétních norem a předpisů*“,“⁴³ který se nejčastěji vztahuje na členy určité komunity.⁴⁴ Může mít závaznou (je-li přikládán např. k pracovní smlouvě), ale i nezávaznou podobu – v takovém případě je jeho dodržování dobrovolné,⁴⁵ příkladem je právě etický kodex urbexu. Etický kodex mají vytyčený např. lékaři⁴⁶ (jeho základem je tzv. Hippokratova přísaha), novináři⁴⁷, advokáti⁴⁸, policisté⁴⁹ a řada dalších profesí, společností apod. Existuje např. etický kodex pro zaměstnance firmy Seznam.cz⁵⁰.

Etický kodex urbexu v bodech (podle K. Havlíkové)⁵¹:

1. Odnes jen fotky, zanech pouze stopy. (viz „*Take nothing but pictures, leave nothing but footprints.*“)
  - Do místa se kromě vlastních stop nic nevnáší (např. odpadky, metaforicky může znamenat lidskou stopu obecně – stanovuje tedy zásadu neničení, kterou ale pro přehlednost uvádím i odděleně) a nic se nevynáší (až na fotografie, samozřejmě také zážitek a vzpomínky). Anglické sloveso „take“ dostává dvojí význam – ve spojení

---

⁴¹ FAIGLOVÁ, Barbora. *Desatero, které dodržuji a dodržovat chci i nadále*. [online]. 17. května 2013 [cit. 2019-02-27]. Dostupné z: https://www.facebook.com/pg/WWW.URBEX.CZ/posts/?ref=page_internal

⁴² KALMANOVÁ, Jana. *Láka vás Urbex? Viete čo to je?* [online]. 29. září 2016 [cit. 2019-02-27]. Dostupné z: <https://nahrane.org/laka-vas-urbex-viete-co/>

⁴³ *Etický kodex* [online]. [cit. 2019-02-27]. Dostupné z: <http://www.eticky-kodex.cz/co-je-eticky-kodex/>

⁴⁴ tamtéž

⁴⁵ taméž

⁴⁶ *Etický kodex České lékařské komory* [online]. [cit. 2019-02-27]. Dostupné z: https://www.lkcr.cz/doc/cms_library/10_sp_c_10_eticky_kodex-100217.pdf

⁴⁷ *Etický kodex novináře* [online]. [cit. 2019-02-27]. Dostupné z: <https://syndikat-novinaru-cr-z-s.webnode.cz/etika/kodex/>

⁴⁸ *Pravidla profesionální etiky a pravidla soutěže advokátů České republiky*. [online]. [cit. 2019-02-27]. Dostupné z: https://www.cak.cz/assets/files/180/BA_00_Z1.pdf

⁴⁹ *Etický kodex Policie České republiky* [online]. [cit. 2019-02-27]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/eticky-kodex-policie-ceske-republiky.aspx>

⁵⁰ *Etický kodex* [online]. [cit. 2019-02-27]. Dostupné z: <https://o.seznam.cz/eticky-kodex/>

⁵¹ HAVLÍKOVÁ, Kateřina. *Urban explorace – Moderní dokumentaristika na hraně zákona* [online]. Brno, 2014, s. 42 [cit. 2019-02-27]. Dostupné z: https://is.muni.cz/th/lftz0/Havlikova_Katerina_bakalarska_prace_UE.pdf

„take pictures“ je překládáno jako „pořídít fotografie“, samo o sobě však znamená „brát“.

- Jde o nejdůležitější zásadu celého urbexu.

2. Nevytvářej vstupů. (viz „*Break nothing but silence.*“)

- Pokud je místo nepřístupné, mělo by tak zůstat. Nevylamují se okna, dveře, nevytvářejí se nové vstupy. Pokud vstup již existuje, ale nějak zabezpečen, měl by se po průzkumu místa opět zpátky zadělat.⁵²

3. Neprozrazuj lokace.

- Tento důležitý bod má zamezit tomu, aby se objekty staly zájmem vandalů,⁵³ popř. zlodějů. Vandalismus je dle Slovníku cizích slov definován jako „*bezdůvodné ničení.*“⁵⁴ Česká pojišťovna jej v pojistné smlouvě proti vandalismu definuje jako: „*úmyslné poškození nebo úmyslné zničení věci.*“⁵⁵ Tyto dva prvky - úmyslnost, ale absence vnější motivace (psycholog Stanislav Dekoj na svých stránkách uvádí, že: „*Vandal ničí pro ničení samo.*“⁵⁶) pak spojuje následující shrnující definice: „*svévolné poškozování a ničení veřejného i soukromého majetku či podobných statků, které nepřinášejí pachateli žádné materiální obohacení a pro které pachatel zpravidla nemá žádný motiv.*“⁵⁷

- Urbexeri dávají budovám přezdívky, tato falešná identita je pak má chránit před zničením. Autor, vystupující pod pseudonymem DiverZant, se na svých stránkách urbex.cz vyjadřuje takto: „*Tyto stránky nemají v žádném případě sloužit jako databáze opuštěných budov, která by mohla posloužit vandalům nebo lidem rozkrádajícím součásti a vybavení objektů.*“⁵⁸

- Tento bod je urbexery často porušován. Kritizována je v souvislosti s tím například Facebooková stránka Opuštěné stavby⁵⁹, zveřejňující místopisné údaje, či britská stránka Abandoned Playgrounds⁶⁰. Autoři Opuštěných staveb zveřejňují údajně pouze ty lokace, které uznají za vhodné, a to, jak se v rozhovoru⁶¹ na Radiu

⁵² FAIGLOVÁ, Barbora. *Desatero, které dodržuji a dodržovat chci i nadále.* [online]. 17. května 2013 [cit. 2019-02-27]. Dostupné z: https://www.facebook.com/pg/WWW.URBEX.CZ/posts/?ref=page_internal

⁵³ HAVLÍKOVÁ, Kateřina. *Urban explorace – Moderní dokumentaristika na hraně zákona* [online]. Brno, 2014, s. 43 [cit. 2019-02-27]. Dostupné z: https://is.muni.cz/th/lftz0/Havlikova_Katerina_bakalarska_prace_UE.pdf.

⁵⁴ *Pojem vandalizmus* [online]. [cit. 2019-02-27]. Dostupné z: <https://slovník-cizich-slov.abz.cz/web.php/slovo/vandalizmus-vandalismus>

⁵⁵ *Vandalismus* [online]. [cit. 2019-02-27]. Dostupné z: <http://www.cap.cz/en/about-us/members/117-encyklopedicky-slovník-pojmu/2203-item-841>

⁵⁶ *Kde pramení vandalismus* [online]. [cit. 2019-02-27]. Dostupné z: http://www.help24.cz/index.php?page=clanky&view=kde_prameni_vandalismus

⁵⁷ *Vandalismus.* In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2019-02-27]. Dostupné z: <https://cs.wikipedia.org/wiki/Vandalismus>

⁵⁸ *Urbex.cz* [online]. [cit. 2019-02-26]. Dostupné z: <http://urbex.cz/>

⁵⁹ *Opuštěné stavby* [online]. [cit. 2019-02-27]. Dostupné z: <https://www.facebook.com/opustenestavby/>

⁶⁰ *Abandoned Playgrounds* [online]. [cit. 2019-02-27]. Dostupné z: <http://abandoned-playgrounds.co.uk/>

⁶¹ KRÁSNÝ, Jakub. *Na výlet do sanatoria, továrny či Černobyli* [rozhlasový záznam] [online]. Radio Wave. 23. srpen 2013. Dostupné z: <https://wave.rozhlas.cz/na-vylet-do-sanatoria-tovarny-ci-cernobyli-5271588>

Wave vyjádřil Darius, zakladatel stránek, ve snaze na ně v pozitivním smyslu upozornit veřejnost.

- Platí ale, že čím více lidí opuštěnou lokalitu navštíví, tím více mění její tvář, tím více hrozí, že bude prozrazena „špatným lidem“ a nadobro zničena. Dle autorky B. Faiglové funguje heslo: „*Prozradím a pomohu zachránit, nebo prozradím a možná už nebude co zachraňovat.*“⁶² Na pár míst se možná v dobré víře skutečně podařilo upozornit, ale několik dalších bylo vandaly a zloději poničeno natolik, že už skoro není důvod je navštěvovat.
4. Dbej na vlastní bezpečí a neohrožuj bezpečí ostatních.
    - Pokud je to možné, nikdy urbexer nemá chodit sám. Pokud by šel sám, má informovat blízkou osobu.⁶³
  5. Chovej se tiše a pohybuj se nepozorovaně.
    - Tímto se má zamezit tomu, aby na urbexera byla přilákána pozornost, a místo bylo tak např. později uzavřeno.⁶⁴
  6. Nic nenič. (viz „*Kill nothing but time.*“)
    - Sloveso „kill“ nemusíme nutně přeložit jako „zabít“, ale také pouze jako „zničit“. Zásadou urbexerů je neničit věci, které v objektu naleznou.
    - „Znič pouze čas“ je metaforické vyjádření – může znamenat, že se načas prolomí proces rozkladu objektu, probíhajícího bez přítomnosti člověka, a to právě tím, že člověk toto místo navštíví. Urbexeri sami se však nesmějí do tváře domů nijak vepsat.⁶⁵
  7. Průzkum míst by neměl být komerční záležitostí.
    - Urbex je smyslem života, nikoliv věcí, ze které by se mělo prosperovat. Nalezené věci tedy se tedy nemají prodávat, lokality prozrazovat za poplatek apod.⁶⁶

---

⁶² FAIGLOVÁ, Barbora. *Desatero, které dodržuji a dodržovat chci i nadále.* [online]. 17. května 2013 [cit. 2019-02-27]. Dostupné z: https://www.facebook.com/pg/WWW.URBEX.CZ/posts/?ref=page_internal

⁶³ KALMANOVÁ, Jana. *Láka vás Urbex? Viete čo to je?* [online]. 29. září 2016 [cit. 2019-02-27]. Dostupné z: <https://nahrane.org/laka-vas-urbex-viete-co/>

⁶⁴ FAIGLOVÁ, Barbora. *Desatero, které dodržuji a dodržovat chci i nadále.* [online]. 17. května 2013 [cit. 2019-02-27]. Dostupné z: https://www.facebook.com/pg/WWW.URBEX.CZ/posts/?ref=page_internal

⁶⁵ FAIGLOVÁ, Barbora a Katka HAVLÍKOVÁ. *URBEX: Opuštěná místa v Čechách.* Praha: Grada Publishing, 2015, s. 11.

⁶⁶ FAIGLOVÁ, Barbora. *Desatero, které dodržuji a dodržovat chci i nadále.* [online]. 17. května 2013 [cit. 2019-02-27]. Dostupné z: https://www.facebook.com/pg/WWW.URBEX.CZ/posts/?ref=page_internal

3 PRÁVNÍ PROBLEMATIKA URBEXU V ČR

V úvodu SOČ bylo konstatováno, že urbex není v právním řádu České republiky zakotven. Díky tomu však, že jsme obeznámeni se zásadami jeho etického kodexu, můžeme se je pokusit interpretovat a zasadit do kontextu již existujících právních norem. Na základě toho můžeme usoudit, zda se urbexer dopouští při své činnosti protiprávního jednání a které právní normy toto jednání definují.

O právní analýzu urbexu se pokoušel například již autor s přezdívkou Tomtom ve svém článku⁶⁷ na serveru urbex.cz, či autorky diplomových prací s tematikou urbexu (Kateřina Havlíková, Adéla Dubná). Zmínku o právní problematice uvádí vůbec většina článků, které můžeme v médiích o urbexu najít. Z valné většiny jde však o články sepsané neodbornou, laickou veřejností, nikoliv osobami s právním vzděláním. Dochází k tomu rozšiřování některých nepravdivých tvrzení.

Jedním z takových tvrzení je, že urbex je za každou okolností nelegální činností. Slovník cizích slov uvádí pojem legální jako „zákonný, ve shodě s právním řádem.“⁶⁸ Jako argument podporující toto tvrzení je udáváno, že urbexeri se při svých průzkumech dopouštějí nedovoleného vniknutí na soukromý pozemek (resp. jednají bez svolení či vědomí jeho majitele). Toto jednání, za předpokladu, že jsou při něm dopadeni a zadrženi, je kvalifikováno jako přestupek. Slovy urbexerky Weef: „*Vstup na pozemky bývá sice často nelegální, jelikož se jedná o vstup na soukromý pozemek.*“⁶⁹ Slovy urbexera Oty: „*Na urbexu je ale několik sporných momentů. Kromě neodmyslitelného rizika úrazů jde i o porušení zákona. Fotografové totiž vstupují na soukromý pozemek či do objektu bez vědomí majitele.*“⁷⁰

Budeme se tedy snažit existenci právního institutu „neoprávněného vstupu na cizí pozemek“ v českém právním řádu potvrdit či vyvrátit, dále pak definovat na základě platných právních norem, čeho se v případě vstupu do opuštěného objektu urbexeri dopouští.⁷¹

---

⁶⁷ TOMTOM. *Legislativa* [online]. 4. září 2012 [cit. 2019-02-27]. Dostupné z: <http://urbex.cz/2012/09/legislativa/>

⁶⁸ *Pojem legální* [online]. [cit. 2019-02-27]. Dostupné z: <https://slovník-cizich-slov.abz.cz/web.php/slovo/legalni>

⁶⁹ WEEF. *URBEX* [online]. [cit. 2019-02-27]. Dostupné z: <https://www.weefsworld.eu/blog/urbex/>

⁷⁰ KOMRSKOVÁ, Michala. *Urbex – nelegální průzkum chátrajících objektů, ale i cenné fotky* [online]. 17. 6. 2014 [cit. 2019-02-27]. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/domaci/1029426-urbex-nelegalni-pruzkum-chatrajicich-objektu-ale-i-cenne-fotky>

⁷¹ V první kapitole je stanoveno, že urbex se zaměřuje na průzkum běžně nepřístupných objektů obecně, dá se ale předpokládat, že právní následky budou spojeny pouze s jednáním, kdy urbexer vstupuje do soukromých objektů.

3.1 Neoprávněný vstup na cizí pozemek

Na úvod můžeme konstatovat, že český právní řád s institutem „neoprávněného vstupu na cizí pozemek“ neoperuje. Pojmem právního institutu rozumíme nižší komplex právních norem, které ve svém souhrnu upravují jeden určitý druh společenského vztahu (např. manželství, vlastnictví, dědictví atd.)⁷² Lze tedy říci, že v žádné z platných norem českého právního řádu nenalezneme konstrukci „neoprávněného vstupu na cizí pozemek“, ani jí podobnou.

Můžeme tak konstatovat, že institut „neoprávněného vstupu na cizí pozemek“ v českém právním řádu *de iure* (podle práva)⁷³ neexistuje. To však neznamená, že z něj *de facto* (podle skutečného stavu)⁷⁴ nevyplývá žádná právní odpovědnost, tedy že pro něj nenalezneme oporu v souvisejících právních normách (byť nepůjde o ucelený soubor).

3.1.1 Právní odpovědnost

Obecně se pojmem právní odpovědnost myslí „*uplatnění nepříznivých právních následků, stanovených právní normou, vůči tomu, kdo porušil právní povinnost.*“⁷⁵ Toto porušení lze označit také pojmem protiprávní jednání. Smyslem právní odpovědnosti je pak náprava důsledků tohoto protiprávního jednání.⁷⁶ Někdy se právní povinnost označuje jako povinnost primární, přičemž se uvádí, že jejím porušením vzniká odpovědnému subjektu nová povinnost sekundární⁷⁷ (tedy povinnost odpovědnostní, jinak též sankční)⁷⁸. S tou zároveň koresponduje právo oprávněného – tedy toho ze subjektů, do jehož práva bylo zasaženo, na uplatnění příslušných následků.⁷⁹

Právní odpovědnost můžeme rozdělit na soukromoprávní (vyplývající ze zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku⁸⁰) a veřejnoprávní (vyplývající ze zákona č. 40/2009 Sb., trestního

---

⁷² *Teorie práva I – výpisky z přednášek profesora A. Gerlocha: Zimní semestr 2007/2008* [online]. [cit. 2019-02-27]. Dostupné z: http://www.ius-wiki.eu/_media/teorka/prednasky_gerloch.pdf

⁷³ REBRO, Karol. *Latinské právní výrazy a výroky*. Bratislava: Obzor, n. p., 1986, s. 144.

⁷⁴ tamtéž, s. 82

⁷⁵ HAMPLA, Martin. *Právní odpovědnost* [online]. 2015, s. 4 [cit. 2019-02-27]. Dostupné z: https://is.muni.cz/el/1422/podzim2015/BEP101Zk/um/2015_11_30_Pravni_nauka_I_-_Pravni_odpovednost.pdf?lang=en. Prezentace. Masarykova univerzita.

⁷⁶ tamtéž

⁷⁷ HAMPLA, Martin. *Právní odpovědnost* [online]. 2015, s. 4 [cit. 2019-02-27]. Dostupné z: https://is.muni.cz/el/1422/podzim2015/BEP101Zk/um/2015_11_30_Pravni_nauka_I_-_Pravni_odpovednost.pdf?lang=en. Prezentace. Masarykova univerzita.

⁷⁸ Obecně o právní odpovědnosti. SPIRIT, Michal. *Úvod do studia práva: 2. vydání – aktualizované dle nového občanského zákoníku* [online]. Praha: Grada Publishing, 2014, s. 96-97 [cit. 2019-02-27]. Dostupné z: https://books.google.cz/books?id=aPt6BwAAQBAJ&printsec=frontcover&hl=cs&source=gbg_summary_r&cad=0#v=onepage&q&f=false

⁷⁹ Obecně k pojmu odpovědnost. ŠVARC, Zbyněk. *Základy soukromého práva*. Praha: PROSPEKTRUM, 1998, s. 66-67.

⁸⁰ Zákon č. 89/2012 Sb., *občanský zákoník* [online]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2012-89>.

zákoníku⁸¹, nebo ze zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich⁸², a zákona č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích⁸³).

Vydáním dvou výše zmíněných zákonech o přestupcích se zrušil předpis zákon č. 200/1990 Sb., zákon České národní rady o přestupcích. Konkrétní skutkové podstaty přestupků nyní najdeme ve zvláštních zákonech, stanovujících příslušné právní povinnosti (jde až o 200 zákonů). Zákon o některých přestupcích se tak dotýká pouze takového druhu jednání, který není regulován v jiných zákonech.⁸⁴

Dále, pokud se v práci budu odkazovat na čtyři výše zmíněné zákony, uvedu vždy jejich názvy, nikoliv čísla.

Základním rozdílem mezi soukromoprávní a veřejnoprávní odpovědností je ten, že v případě soukromoprávní odpovědnosti je v nově vzniknuvším vztahu druhým, resp. poškozeným subjektem soukromá osoba (fyzická či právnická). V případě veřejnoprávní odpovědnosti je v tomto vztahu druhým subjektem stát, popř. jiný reprezentant veřejné moci.

Co se týče bližšího vysvětlení:

Soukromoprávní odpovědnost vyplývá z odpovědného právního vztahu, který mezi dvěma rovnocennými subjekty vzniká při porušení primární povinnosti stanovené absolutním právem prvního subjektu. V našem případě půjde o porušení práv vlastnických upravených zákonem jako absolutní majetková práva dle § 1011 - § 1114 občanského zákoníku. Tento právní vztah v sobě nese vznik nové odpovědnostní povinnosti, která postihuje porušitele právní povinnosti vůči poškozenému vlastníkovi.

Na ochranu vlastnických práv (konkrétně aplikovatelnou na případ neoprávněného vstupu na cizí pozemek) má vlastník právo dle § 1042 občanského zákoníku. To zní: „*Vlastník se může domáhat ochrany proti každému, kdo neprávem do jeho vlastnického práva zasahuje nebo je ruší jinak než tím, že mu věc zadržuje.*“⁸⁵

Veřejnoprávní odpovědnost vyplývá z právního vztahu, který vzniká mezi státem na jedné straně a právnickou či fyzickou osobou na druhé straně. Rozlišujeme ji dvojího druhu:

- trestní (vzniká za porušení povinnosti stanovené trestním zákonem)

---

⁸¹ Zákon č. 40/2009 Sb., *trestní zákoník* [online]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2009-40>.

⁸² Zákon č. 250/2016 Sb., *o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich* [online]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2016-250>.

⁸³ Zákon č. 251/2016 Sb., *o některých přestupcích*. [online]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2016-251>.

⁸⁴ KORBEL, František. *Co přinese nová úprava přestupků* [online]. 31. 01. 2017 [cit. 2019-02-28]. Dostupné z: <https://www.pravniprostor.cz/clanky/spravni-pravo/co-prinese-nova-uprava-prestupku>

⁸⁵ Zákon č. 89/2012 Sb., *občanský zákoník* [online]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2012-89>.

- přestupkovou (vzniká za porušení tzv. veřejnoprávní povinnosti, které je zákonem označeno za přestupek).⁸⁶

Přestupek je dle § 5 zákona o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich „*společensky škodlivý protiprávní čin, který je v zákoně za přestupek výslovně označen a který vykazuje znaky ustanovené zákonem, nejde-li o trestný čin.*”⁸⁷ Fyzická osoba je pak dle § 13 téhož zákaz pachatelem přestupku, jestliže svým jednáním naplnila jeho znaky, přičemž postačí zavinění z nedbalosti, nestanoví-li zákon výslovně, že je třeba úmyslného zavinění.

Odpovědnost za přestupek zaniká dle § 29 a § 30 odstavcem a) uplynutím promlčecí doby, která činí jeden rok a počítá se od následujícího dne po spáchání přestupku.

Za přestupek lze dle § 35 uložit správní trest:

- a) napomenutí
- b) pokuty
- c) zákazu činnosti
- d) propadnutí věci nebo náhradní hodnoty
- e) zveřejnění rozhodnutí o přestupku.

Dle § 36 lze uložit správní trest samostatně nebo spolu s jinými správními tresty, jedině napomenutí nelze uložit spolu s pokutou. Napomenutí a pokuta (příp. zveřejnění rozhodnutí o přestupku) jsou přitom nejspíše ty správní tresty, které by urbexerům v praxi mohly být ukládány. Napomenutím se rozumí upozornění pachatele na důsledky protiprávního jednání, jež mu podle zákona hrozí, pokud by se jej dopouštěl i v budoucnu. Pokutu lze dle § 46 uložit do výše stanovené zákonem, a pokud není stanoveno, tak maximálně do výše 1000 Kč.

Trestním činem se dle § 13 trestního zákoníku rozumí „*protiprávní čin, který trestní zákon označuje za trestný a který vykazuje znaky uvedené v takovém zákoně.*”⁸⁸ Trestného činu se mohou dopustit pouze fyzické osoby (trestní odpovědnost právnických osob ustanovuje zákon č. 418/2011 Sb., o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim⁸⁹). Opět platí, že k trestní odpovědnosti za trestný čin je třeba úmyslného zavinění, nestanoví-li trestní zákon výslovně, že postačí zavinění z nedbalosti.

---

⁸⁶ *Odpovědnost* [online]. 31. 8. 2013 [cit. 2019-02-28]. Dostupné z: <https://iuridictum.pecina.cz/w/Odpov%C4%9Bdnost>

⁸⁷ Zákon č. 250/2016 Sb., *zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich* [online]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2016-250>.

⁸⁸ Zákon č. 40/2009 Sb., *trestní zákoník* [online]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2009-40>.

⁸⁹ Zákon č. 418/2011 Sb., *o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim* [online]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2011-418>

Rozdíl mezi úmyslným zaviněním a nedbalostí (dle § 15 a § 16 trestního zákoníku a dle § 15 zákona o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich), je následující:

- Při spáchání trestního činu či přestupku z nedbalosti pachatel buď věděl, že svým jednáním může porušení či ohrožení zájmů chráněných zákonem způsobit, bez přiměřených důvodů však předpokládal, že se tak nestane, nebo o tomto porušení či ohrožení nevěděl, má se však za to, že o tom vědět měl a mohl.
- Při úmyslném spáchání pachatel o porušení či ohrožení zájmů chráněných zákonem věděl, a pro případ, že se tak dopustí, s tím byl srozuměn, nebo tak učinit přímo chtěl.

V případě urbexu se dá předpokládat, že pachatelé v naprosté většině o porušení či ohrožení zájmů chráněných zákonem vědí, a pokud se tak dopustí, jsou s tím srozuměni. Jde tedy o úmyslné zavinění. Soudit se tak dá na základě toho, že urbex je cílenou činností, které předchází určitá příprava, aktivní zájem a vyhledávání informací, přičemž otázka právní problematiky urbexu se objevuje téměř ve všech dostupných zdrojích.

Promlčecí doba je u trestných činů rozličná, podrobně ji stanovuje § 34 trestního zákoníku. Rozličné jsou také druhy trestních sankcí, které lze za trestný čin uložit. Podle § 36 jde obecně o tresty a ochranná opatření. Konkrétní druhy trestů pak stanovuje § 52. V případě urbexerů jde zejména o odnětí svobody, obecně prospěšné práce či peněžitý trest. Při rozhodování o druhu trestu může soud obecně přihlídnout k tzv. polehčujícím či přitěžujícím okolnostem dle § 41 nebo § 42. Nenalezneme však žádné příklady těchto okolností, které by se na urbex daly konkrétně aplikovat. Někteří autoři (např. Dubná ve své bakalářské práci⁹⁰) zmiňují, že přitěžující okolností může být, má-li urbexer při spáchání činu u sebe nebezpečný nástroj, např. nůž, nebo náradí umožňující vniknutí.⁹¹ To může být nepochybně přitěžující okolností při výslechu (urbexer může například být obviněn z trestného činu vloupání), v konkrétních normách trestního zákoníku však pro tento výrok oporu nenalezneme.

3.1.2 Soukromoprávní odpovědnost

Soukromoprávní odpovědnost, vyplývající z neoprávněného vstupu na cizí pozemek, je de facto zakotvena v občanském zákoníku.

Jako neoprávněné můžeme označit takové jednání, které není povolené konkrétním ustanovením zákona ani není pokryto obecným ustanovením čl. 2 odst. 3 Listiny práv a svobod, jež zní: „Každý může činit, co není zákonem zakázáno, a nikdo nesmí být nucen činit, co zákon

---

⁹⁰ DUBNÁ, Adéla. *Urban Exploration: forma poznávání a identifikace environmentálních rizik* [online]. Zlín, 2017 [cit. 2019-02-28]. Dostupné z: <https://digilib.k.utb.cz/handle/10563/41181>. Bakalářská práce. Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně.

⁹¹ tamtéž, s 21

neukládá.⁹² Značí také absenci subjektivního práva, kterému v právním vztahu odpovídá povinnost jiného subjektu. Konkrétně – zákon jednoznačně charakterizuje případy oprávněného vstupu na cizí pozemek, kdy má vlastník pozemku povinnost takové jednání strpět. V případě neoprávněného vstupu tuto povinnost mít naopak nebude.⁹³

Pojem pozemek je stanoven v § 2 zákona č. 256/2013 Sb., o katastru nemovitostí (katastrálním zákonu)⁹⁴. Katastr nemovitostí je dle § 1 tohoto zákona veřejný seznam, který obsahuje soubor údajů o nemovitých věcech (nemovitostech). Zahrnuje jejich soupis, popis, geometrické a polohové určení a zápis práv k těmto nemovitostem. Nahlížení do katastru nemovitostí je všem uživatelům internetu umožněno na stránkách nahlizenidokn.cuzk.cz.⁹⁵

Nemovité věci jsou dle § 498 občanského zákoníku pozemky a podzemní stavby se samostatným účelovým určením, jakož i věcná práva k nim, a práva, která za nemovité věci prohlásí zákon. Dále jsou to věci, o kterých zákon stanoví, že nejsou součástí pozemku, avšak nelze je přenést z místa na místo bez porušení jejich podstaty.

Dle § 506 odstavce 1 jsou součástí pozemku také stavby na povrchu zřízené (za předpokladu, že jak ke stavbě, tak k pozemku drží vlastnické právo jedna osoba)⁹⁶. Jde o ukotvení známé zásady z římského práva *superficies solo cedit*, tedy „povrch ustupuje půdě“.⁹⁷

Možnost oprávněného vstupu na cizí pozemek zakládají dle občanského zákoníku tzv. věcná břemena, zakotvující částečné omezení vlastnických práv jednoho, které slouží ku prospěchu někoho jiného. Možnost oprávněného vstupu na cizí pozemek se vztahuje dle příslušných

---

⁹² Usnesení č. 2/1993 Sb. *Usnesení předsednictva České národní rady o vyhlášení LISTINY ZÁKLADNÍCH PRÁV A SVOBOD jako součástí ústavního pořádku České republiky* [online]. Dostupné z: <http://zakony.centrum.cz/listina-zakladnich-prav-a-svobod/>

⁹³ DUBOVÝ, Vít. *Problematika ochrany vlastnického práva* [online]. Brno, 2010 [cit. 2019-02-28]. Dostupné z: https://is.muni.cz/th/abk7w/Prace_1.26.txt. Diplomová práce. Masarykova univerzita, Právnická fakulta, Katedra právní teorie.

⁹⁴ Zákon č. 256/2013 Sb., *o katastru nemovitostí (katastrální zákon)* [online]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2013-256>.

⁹⁵ *Nahlížení do katastru nemovitostí* [online]. [cit. 2019-02-28]. Dostupné z: <https://nahlizenidokn.cuzk.cz>

⁹⁶ *Přechodná ustanovení nového občanského zákoníku* [online]. 1. srpna 2012 [cit. 2019-02-28]. Dostupné z: <http://obcanskyzakonik.justice.cz/index.php/home/infocentrum/media/537-prechodna-ustanoveni-noveho-obcanskeho-zakoniku>.

⁹⁷ KRUPOVÁ, Tereza. *Pravidlo „stavba součást pozemku“ v novém občanském zákoníku* [online]. 1. ledna 2015 [cit. 2019-02-28]. Dostupné z: http://www.mzdovapraxe.cz/archiv/dokument/doc-d49067v60548-pravidlo-stavba-soucast-pozemku-v-novem-obcanskem-zakon/?search_query

zákonů například na policii⁹⁸, hasiče⁹⁹, energetiky¹⁰⁰, spojaře¹⁰¹, stavební¹⁰² a jiní úředníky, zeměměřiče¹⁰³, vlastníky vodovodu, kanalizace¹⁰⁴ či vodního díla¹⁰⁵, dále pak v nezbytné míře na sousedy, je-li to nutné k udržení jejich pozemku.¹⁰⁶

Vstupem se rozumí nejen samotné vstoupení, tedy překročení hranice pozemku, ale též pobyt na něm, omezený účelem vstupu. Vstupem na pozemek se tedy rozumí i pobyt po dobu nezbytnou k provedení úkonů, které osoby s oprávněným vstupem mají na pozemku vykonat.¹⁰⁷

V ostatních případech (tedy v případech neoprávněného vstupu na cizí pozemek) jde o neoprávněné narušení či omezení vlastnického práva, které je dle článku 11 odst. 4 Listiny práv a svobod (jakožto normy objektivního práva) možné jen ve veřejném zájmu, a to na základě zákona a za náhradu.¹⁰⁸ Vlastník má dle již citovaného § 1042 občanského zákoníku právo domáhat se ochrany proti každému, kdo se takového jednání dopouští. Tímto ustanovením je tak negativně definována povinnost všem ostatním subjektům respektovat tato oprávnění a zároveň i zákaz jednání, které by tuto povinnost porušovalo.¹⁰⁹

Pohybujeme se však v oblasti tzv. dispozitivních právních norem. To znamená, že z těchto norem vyplývají určitá práva a povinnosti, která si však účastníci daného právního vztahu, jehož obsahem tyto práva a povinnosti jsou, mohou upravit dohodou jinak. Jinými slovy, povinnost a

---

⁹⁸ § 40 - Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky [online]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2008-273>.

⁹⁹ § 22 - Zákon č. 133/1985 Sb., zákon České národní rady o požární ochraně [online]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1985-133>.

¹⁰⁰ vícero paragrafů - Zákon č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon) [online]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-458>.

¹⁰¹ vícero paragrafů – Zákon č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích a o změně některých souvisejících zákonů [online]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2005-127>.

¹⁰² § 172 – Zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon) [online]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2005-127>.

¹⁰³ § 7 - Zákon č. 200/1994 Sb., o zeměměřičtví a o změně a doplnění některých zákonů souvisejících s jeho zavedením [online]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1994-200>.

¹⁰⁴ § 7 – Zákon č. 274/2001 Sb., zákon o vodovodech a kanalizacích [online]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2001-274>.

¹⁰⁵ § 60 – Zákon č. 254/2001 Sb., zákon o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon). [online]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2001-254>.

¹⁰⁶ § 1021 - Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník [online]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2012-89>.

¹⁰⁷ Nejvyšší soud: Usnesení Nejvyššího soudu 22 Cdo 4480/2015 ze dne 23. února 2016 [online]. Dostupné z: <http://kraken.slv.cz/22Cdo4480/2015>.

¹⁰⁸ Usnesení č. 2/1993 Sb. Usnesení předsednictva České národní rady o vyhlášení LISTINY ZÁKLADNÍCH PRÁV A SVOBOD jako součástí ústavního pořádku České republiky [online]. Dostupné z: <http://zakony.centrum.cz/listina-zakladnich-prav-a-svobod/>

¹⁰⁹ DUBOVÝ, Vít. *Problematika ochrany vlastnického práva* [online]. Brno, 2010 [cit. 2019-02-28]. Dostupné z: https://is.muni.cz/th/abk7w/Prace_1.26.txt. Diplomová práce. Masarykova univerzita, Právnická fakulta, Katedra právní teorie.

zákaz jednání dle § 1042 nemusí vyplývat tehdy, když k tomuto jednání dá vlastník (popř. oprávněný držitel či správce) souhlas.

Akt neoprávněného vstupu na cizí pozemek představuje protiprávní jednání, které zakládá odpovědný právní vztah mezi dvěma subjekty a zároveň s sebou nese odpovědnostní povinnost. Obsahem tohoto vztahu je právo vlastnictví a tomu odpovídající povinnost všech ostatních nezasahovat do výkonu těchto práv, která byla porušena. Objektem tohoto vztahu je pak předmět vlastnictví, tedy pozemek.¹¹⁰

§ 1042 zadává poškozenému právo domáhat se ochrany v podobě státního donucení, směřujícího k vynucení splnění původní povinnosti, tedy povinnosti zdržet se dalšího rušení vlastnických práv k pozemku (nová odpovědnostní povinnost de facto nevzniká). Konkrétně jde o možnost podání negatorní vlastnické žaloby k příslušným soudům.

Touto žalobou se dotčený vlastník brání proti jinému rušení vlastnického práva, než je odnětí věci, což definice neoprávněného vstupu na cizí pozemek splňuje. Na žalovaném pak je, aby se případně pokusil dokázat, že zásah do žalobcova vlastnického práva nebyl učiněn (což se v případě urbexu ovšem předpokládá spíše nedá), případně že nebyl učiněn neprávem (což už nastat může – urbexer se např. může odvolat na souhlas, který měl ke vstupu na cizí pozemek dostat, šlo však o nedorozumění, a vlastník proto podal žalobu apod.).

Petit¹¹¹ negatorní žaloby směřuje k tomu, aby se žalovaný zdržel dalších rušebních činů,¹¹² v případě urbexu tedy toho, aby již na cizí pozemek nevstupoval – což pro urbexera nemusí teoreticky být žádným závažným trestem.

Předpokládá se zároveň, že dotčenému nezpůsobil žádnou majetkovou újmu, resp. škodu, kterou má povinnost vlastníkovu (v rámci splnění odpovědnostní povinnosti, vyplývající z právního vztahu vzniklého protiprávním jednáním, tedy způsobením této škody) nahradit. Žalovat za způsobení nemajetkové újmy (termín dle § 297 občanského zákoníku), v jehož případě by náhrada nesla termín tzv. přiměřené zadostiučinění (dle § 2951 občanského zákoníku), lze jen v případech stanovených zákonem, které by v případě urbexu s největší pravděpodobností nenastaly. Více k této problematice uvádím v kapitole 3. 2.

Občanský zákoník zavádí nově v § 1050 tzv. vyvratitelnou domněnku pro případy, kdy vlastník nevykonává vlastnické právo k nemovitosti po dobu delší než 10 let. Má se pak za to, že nemovitost opustil, přičemž tato opuštěná nemovitost připadá dle § 1045 do vlastnictví státu.

---

¹¹⁰ DUBOVÝ, Vít. *Problematika ochrany vlastnického práva* [online]. Brno, 2010 [cit. 2019-02-28]. Dostupné z: https://is.muni.cz/th/abk7w/Prace_1.26.txt. Diplomová práce. Masarykova univerzita, Právnická fakulta, Katedra právní teorie.

¹¹¹ Petitem se rozumí závěrečná část žaloby, v níž žalobce navrhuje, jak má soud rozhodnout.

¹¹² *Důvodová zpráva k § 1040 až 10444* [online]. 11. června 2013 [cit. 2019-02-28]. Dostupné z: <https://www.obczan.cz/zakon/noz/cast-treti/hlava-ii/dil-3/oddil-1/skupina-6/paragraf-1044?detail-comments-item-636-expanded=1>

Za vyvratitelnou právní domněnku je obecně v právní terminologii pokládána (již zmíněná) formulace „*má se za to, že...*“ Právní domněnkou se obecně myslí konstrukce, jíž se za určitých okolností v zájmu právní jistoty předpokládá právní skutečnost, o níž není jisto, zda nastala.¹¹³ V případě vyvratitelné domněnky pak platí, že právní domněnka ustoupí prokázané skutečnosti.¹¹⁴

Opuštění nemovitosti se tak pouze předpokládá. Vlastník může prokázat, že svá vlastnická práva k nemovitosti po uvedenou dobu dále vykonával, a nemovitost tedy neopustil. Termín „výkon vlastnického práva“ je přitom v zákonech nevyjasněný, budou ho muset při občanskoprávních sporech řešit až soudy.¹¹⁵

Stát se dle § 21 občanského zákoníku považuje v soukromém právu za právnickou osobu, vztahují se tak na něj všechna ustanovení občanského zákoníku platná pro právnické osoby. Správu majetku státu a zastupování státu v této věci řídí Úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových, patřící pod státní správu. Ten také řídí seznam nabídky majetku státu pro veřejnost.¹¹⁶

Za zmínku pak stojí ještě § 63 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, odstavce dva. Ten zní: „*Každý má právo na volný průchod přes pozemky ve vlastnictví či nájmu státu, obce nebo jiné právnické osoby, pokud tím nezpůsobí škodu na majetku či zdraví jiné osoby a nezasahuje-li do práv na ochranu osobnosti či sousedských práv. Je přitom povinen respektovat jiné oprávněné zájmy vlastníka či nájemce pozemku a obecně závazné právní předpisy.*“¹¹⁷ Neznamená to však, že by se urbexer měl na tento paragraf reálně odvolávat, aby své jednání obhájl. Tento zákon má totiž stejnou právní sílu jako občanský zákoník, který je „obecně závazným předpisem“, jež je každý dle tohoto paragrafu povinen respektovat a dle jehož norem jsme jednoznačně určili, že neoprávněný vstup na cizí pozemek může být brán jako rušení vlastnického práva. Paragraf je tak pouze doplněním prvního odstavce článku 14 Listiny základních práv a svobod¹¹⁸, v němž se zaručuje svoboda pohybu a pobytu. Má zamezit situacím, kdy by tato svoboda pohybu byla narušena právě tím, že dotyčný vstoupí na „cizí pozemek“.

---

¹¹³ *Právní domněnka* [online]. 5. 10. 2010 [cit. 2019-02-28]. Dostupné z: https://iuridictum.pecina.cz/w/Pr%C3%A1vn%C3%AD_domn%C4%9Bnka

¹¹⁴ *Moderní úprava tradičního a vyzkoušeného: Jazyk nového občanského zákoníku* [online]. [cit. 2019-02-28]. Dostupné z: <http://obcanskyzakonik.justice.cz/index.php/obecna-cast/obecne>

¹¹⁵ ZETOCHOVÁ, Iveta. *Opuštění věci v NOZ: Opuštění nemovité věci* [online]. 27. 4. 2014 [cit. 2019-02-28]. Dostupné z: <http://obcanskyzakonik.justice.cz/index.php/obecna-cast/obecne>

¹¹⁶ *Úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových: Odpovědi na nejčastější dotazy* [online]. [cit. 2019-02-28]. Dostupné z: <https://www.uzsvm.cz/nejcastejsi-dotazy-291-0-85/>

¹¹⁷ Zákon č. 114/1992 Sb., *zákon České národní rady o ochraně přírody a krajiny* [online]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1992-114>.

¹¹⁸ Usnesení č. 2/1993 Sb. *Usnesení předsednictva České národní rady o vyhlášení LISTINY ZÁKLADNÍCH PRÁV A SVOBOD jako součástí ústavního pořádku České republiky* [online]. Dostupné z: <http://zakony.centrum.cz/listina-zakladnich-prav-a-svobod/>

Nutno také dodat, že přechodné ustanovení dle § 3067 občanského zákoníku stanovuje, že byla-li nemovitá věc opuštěna, začne běžet desetiletá lhůta až ode dne nabytí účinnosti občanského zákoníku. Občanský zákoník nabyl účinnost dne 1. 1. 2014. První opuštěné nemovitosti tak mohou státu jakožto vlastníkovu připadnout nejdříve k 1. 1. 2024.

Současná právní úprava této problematiky se tak dosud řídí předešlým občanským zákoníkem (zákon č. 40/1964 Sb.). Podle § 135 odst. 4 tohoto občanského zákoníku se na opuštěné věci včetně nemovitostí aplikuje právní úprava věcí ztracených a nalezených. Opuštěná nemovitost se stává vlastnictvím obce, na jejímž území se nachází, pokud se o ni v lhůtě šesti měsíců od odevzdání nepřihlásí její majitel. Aby však obec získala k nemovitosti vlastnické právo, musí původní vlastník oficiálně učinit tzv. derelikci, tedy jednostranným právním úkonem projevit vůli věc opustit, s úmyslem ji dále nevlastnit.¹¹⁹ Toto jednání směřuje k zániku jeho vlastnického práva, kterého pak může nabýt jiná osoba (v tomto případě obec jakožto osoba právnická). V praxi se dá pochopitelně předpokládat, že k derelikci dochází jen zřídka. Právní úprava nového občanského zákoníku dle § 1045 tak představuje zjednodušení celého procesu nabytí vlastnictví, ustanovením zásady tzv. okupační volnosti.¹²⁰

3.1.3 Veřejnoprávní odpovědnost

Veřejnoprávní odpovědnost je v českém právním řádu zakotvena pouze dílčím způsobem.

Na úvod si řekněme k veřejnoprávní odpovědnosti důležitý bod. § 30 trestního zákoníku definuje jako okolnost vylučující protiprávnost tzv. svolení poškozeného. Dle tohoto paragrafu trestný čin nespáchá, kdo tak jedná na základě svolení osoby, jejíž zájmy, o nichž může tato osoba bez omezení oprávněně rozhodovat, jsou činem dotčeny. Toto svolení musí být dáno předem nebo současně s jednáním osoby páchající čin jinak trestný (nebo *per analogiam*¹²¹ páchající přestupek), a to dobrovolně, určitě, vážně a srozumitelně. Pokud je toto svolení dáno až po spáchání činu, pachatel je beztrestný v případě, může-li důvodně předpokládat, že by tento souhlas oprávněná osoba jinak udělila.

V praxi tedy znamená, že vstupuje-li urbexer na cizí pozemek se souhlasem oprávněného majitele, popř. správce pozemku, nedopouští se protiprávního jednání. Toto funguje i v zahraničí, kdy si majitelé někdy za umožnění prohlídky i určují poplatek.¹²² Otázkou, kterou se

---

¹¹⁹ *Jak opustit nemovitost* [online]. 19. 10. 2012 [cit. 2019-02-28]. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/jak-opustit-nemovitost-85638.html>

¹²⁰ Vlastnictví. NOVOTNÝ, Petr a Monika NOVOTNÁ. *Nový občanský zákoník – Vlastnictví a věcná práva: 2., aktualizované vydání* [online]. Praha: Grada Publishing, 2014, s. 69 [cit. 2019-02-28]. Dostupné z: <https://books.google.cz/books?id=ypE4DwAAQBAJ&printsec=frontcover&hl=cs#v=onepage&q&f=false>

¹²¹ *K výkladu per analogiam legis a per analogiam iuris* [online]. 26. 06. 2006 [cit. 2019-02-28]. Dostupné z: http://profipravo.cz/index.php?page=article&id_category=11&id_article=241517&csum=32bd47c7

¹²² *URBEX | Nepsaná pravidla, rady & tipy, ukázky* [online video]. 25. 6. 2017. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=sfo3D5U4wVc>.

budeme snažit zodpovědět, je nicméně to, zda tato veřejnoprávní odpovědnost vzniká i bez daného souhlasu (a v jakých případech).

Nedovolený vstup na cizí pozemek se často posuzuje jako přestupek proti majetku dle § 8 zákona o některých přestupcích, konkrétně odst. písmene b), podle kterého se fyzická osoba dopustí přestupku, tím, že neoprávněně užívá cizí majetek. Smyslem tohoto ustanovení je však doplnit § 207 trestního zákoníku, jehož skutková podstata je naplněna tehdy, když se někdo zmocní cizí věci hodnoty nikoliv malé (tedy s odvoláním na § 138 odst. 2 v návaznosti na

odst. 1 trestního zákoníku dosahující minimálně 25 000 Kč) v úmyslu ji přechodně používat (v případě úmyslu ji trvale vlastníkově odejmout by šlo o krádež, posuzovanou dle odst. 1 písmene a).¹²³

Dá se usoudit, že přestupek dle § 8 by byl aplikován, kdyby šlo o hodnotu menší než nikoli malou. V praxi jej tak nelze na nemovitosti použít, ty totiž nedosahují hodnoty nikoli malé, a tak by neoprávněný vstup na cizí pozemek musel dle tohoto ustanovení být vždy posuzován jako trestný čin.

Pachatel tohoto činu by se navíc pro naplnění skutkové podstaty musel věci zmocnit – v případě neoprávněného vstupu vlastníkově práva pouze narušuje.

Pozastavit se však musíme u § 208 trestního zákoníku. Podle něj se pachatel dle odstavce 1 dopouští neoprávněného zásahu do práva k domu, bytu nebo k nebytovému prostoru (nebytovým prostorem se rozumí komplex místností, které nejsou na základě rozhodnutí stavebního úřadu určeny k bydlení – jde zj. o prostory určené k podnikání¹²⁴) tehdy, když jej protiprávně obsadí či užívá. V tomto případě může být potrestán odnětím svobody na šest měsíců až pět let či peněžitým trestem. Ze znění tohoto paragrafu však vyplývá, že předmětem neoprávněného zásahu nemohou být nemovitosti veškeré.

Obsazením se rozumí jakékoli vniknutí a setrvání v domě, resp. bytu či nebytovém prostoru. Jde tedy mimo jiné o ochranu práva proti tzv. squattingu, kterým se rozumí „*obsazování opuštěných nebo neobývaných pozemků či budov, které squatter nevlastní, nemá v nájmu nebo nemá zákonné povolení k užívání.*”¹²⁵ Urbexeri budovy, resp. pozemky¹²⁶ neobsazují, dalo by se tedy říci, že se při vstupu dopouštějí pouze neoprávněného užití. Ze závěru předchozího odstavce však vyplývá, že kromě případů nemovitostí uvedených dle § 208 trestního zákoníku nejsou urbexeri při tomto jednání právně postihnutelní.

---

¹²³ HORZINKOVÁ, Eva a Helena KUČEROVÁ. *Přestupky proti majetku – do 30. 09. 2016 a po 01. 10. 2016: Komentář ke znění účinnému od 01. 10. 2016* [online]. 18. 04. 2016 [cit. 2019-02-28]. Dostupné z: <http://www.bulletin-advokacie.cz/prestupky-proti-majetku-do-30.-9.-2016-a-po-1.-10.-2016?browser=mobi>

¹²⁴ *Nebytový prostor – definice* [online]. [cit. 2019-02-28]. Dostupné z: <https://www.kova.cz/slovník-pojmu/nebytovy-prostor/>

¹²⁵ Squatting. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001-, 23. 02. 2019 [cit. 2019-02-28]. Dostupné z: <https://cs.wikipedia.org/wiki/Squatting>

¹²⁶ Podle § 506 odst. 1 občanského zákoníku jsou stavby součástí pozemku.

Závěrem lze dodat, že i termín „protiprávního užití“ cizího objektu je sporný. Zda se urbexer tím, že do objektu pouze vnikne, dopouští jeho „protiprávního užití“, je na posouzení soudů.

S § 208 je však velmi těsně spojen § 178 trestního zákoníku, definující trestný čin porušování domovní svobody. Porušení domovní svobody se urbexeri dle tohoto paragrafu dopustí tehdy, když vniknou do cizího obydlí¹²⁷ bez souhlasu či vědomí uživatele obydlí, popř. tam neoprávněně setrvají (příčemž k samotnému vstupu svolení mít mohou). Ochrana se vztahuje také na všechny uzavřené nebo ohrazené prostory (příslušenství), které s užíváním obydlí přímo souvisí (zahrada, garáž atd.) O trestný čin porušování domovní svobody se jedná i v případě, že je objekt dočasně neobydlen.¹²⁸

Smyslem tohoto ustanovení trestního zákoníku je ochrana ústavou zaručené svobody občana na ochranu prostor, které jsou jím užívány k bydlení.¹²⁹ Ta je stanovena článkem 12 Listiny základních práv a svobod takto: „*Obydlí je nedotknutelné. Není dovoleno do něj vstoupit bez souhlasu toho, kdo v něm bydlí.*“¹³⁰ Zásahy do této nedotknutelnosti jsou dle tohoto článku možné jen na základě domovní prohlídky, přípustné pro účely trestního řízení, a to na písemný odůvodněný příkaz soudce, nebo jiného zákonného oprávnění (více o oprávněnosti vstupu na cizí pozemek v kapitole 2. 1. 2.).

Pachatel tohoto trestného činu je dle § 178 odstavce 1 potrestán odnětím svobody až na dvě léta. Odnětím svobody na šest měsíců až tři léta je dle odstavce 2 potrestán tehdy, užije-li k činu násilí nebo pohrůžky bezprostředního násilí nebo překoná-li překážku, jejímž účelem je zabránit vniknutí. Odnětím svobody na jeden rok až pět let nebo peněžitým trestem je pak pachatel potrestán dle odstavce 3 v případě, kdy užije k činu násilí nebo pohrůžky bezprostředního násilí a takový čin spáchá se zbraní nebo nejméně se dvěma osobami.

Zabránit vniknutí může uživatel obydlí zamezit ohrazením či uzavřením prostor. Překážkou zabráňující vniknutí dle odstavce 2 mohou tak v praxi být například zamčené dveře, plot, zábradlí balkonu nebo okno přístupné pouze s pomocí žebříku.¹³¹ Rozumí se jí ale i varovná cedule se zákazem vstupu (např. soukromý pozemek – zákaz vstupu apod.).¹³²

Vycházíme-li z předpokladu, že odstavec je aplikovatelný pouze v případě, kdy pachatel danou přepážku „překoná“, nelze jej uplatnit, když se například vstup do objektu uskuteční přes otevřené dveře či okna. Jinak tomu ale je v případě přezení plotu nebo otevření zámku bez

---

¹²⁷ Obydlím se dle § 133 rozumí dům, byt nebo jiná prostora sloužící k bydlení a příslušenství k nim náležející.

¹²⁸ *Porušování domovní svobody* [online]. [cit. 2019-02-28]. Dostupné z: <https://www.bkb.cz/pomoc-obetem/trestne-ciny/porusovani-domovni-svobody/>

¹²⁹ tamtéž

¹³⁰ Usnesení č. 2/1993 Sb. *Usnesení předsednictva České národní rady o vyhlášení LISTINY ZÁKLADNÍCH PRÁV A SVOBOD jako součástí ústavního pořádku České republiky* [online]. Dostupné z: <http://zakony.centrum.cz/listina-zakladnich-prav-a-svobod/>

¹³¹ HAVLÍČEK, Karel. *Překážka bránící vniknout na pozemek* [online]. 15. 08. 2014 [cit. 2019-02-28]. Dostupné z: <https://www.pravniprostor.cz/judikatura/trestni-pravo/prekazka-branici-vniknout-na-pozemek>

¹³² *Vloupání a nedovolené vniknutí* [online]. 24. září 2013 [cit. 2019-02-28]. Dostupné z: <http://urbex.cz/2013/09/legislativa-2/>

klíče. Ve všech těchto zmíněných případech se přitom urbexer dopouští vniknutí nenásilného, nejedná tedy v rozporu se zásadami etického kodexu.

Dopustí-li se urbexer při vstupu do objektu násilí (v praxi například při vysklení okna nebo při vylomení dveří), může v tomto případě být obviněn také z trestného činu vloupání a spáchání škody na majetku. V takovém případě jde o vniknutí násilné, urbexer tedy již v rozporu se zásadami etického kodexu jedná, neboť „zakládá nové vstupy”.

V jiných zemích jsou přitom zákony na ochranu domovní svobody mnohem přísnější. Ve Spojených státech mohou například majitelé při neoprávněném vstupu cizích osob na svůj pozemek (pokud jim to dovoluje zákonodárství daného federálního státu¹³³) použít zbraň.¹³⁴ Ochranu domovní svobody zaručuje dodatek 4, dle kterého nesmí být právo národa na ochranu svobody osobní a domovní porušováno.¹³⁵ Právo na držení zbraně pak zakládá Dodatek 2 Ústavy USA, který zní: „*Dobře organizovaná domobrana je nezbytná v zájmu bezpečnosti svobodného státu; právo lidu držet a nosit zbraně nesmí být proto omezováno.*“¹³⁶

Chce-li se někdo na neoprávněný vstup na cizí pozemek odvolat v přestupkovém zákoně, může se také odkázat na přešupek proti veřejnému pořádku dle § 5 odstavce 1 písmene e) zákona o některých přestupcích, který zní: „*Fyzická osoba se dopustí přestupku tím, že vzbudí veřejné pohoršení.*”¹³⁷ Při vstupu na cizí pozemek pachatel zasahuje do práva vlastníka k onomu pozemku. Pohoršit tak může jistě jeho osobu, veřejného pohoršení by se ale musel dopustit na větším množství současně přítomných osob. § 117 odstavec b) konkrétně stanovuje, že trestný čin je spáchán veřejně, jestliže je spáchán před nejméně třemi osobami současně přítomnými, což se *per analogiam* dá vztáhnout i na přestupky. V praxi by tak muselo jít o nejméně tři pozorovatele, vzhledem k předpokladu, že v opuštěných budovách bude vlastník pozemku přítomen se stěží pravděpodobností.

Dle §5 odstavce 1 písmene g) se přestupku může dopustit také ten, kdo „*poškodí nebo neoprávněně zabere veřejné prostranství, veřejně přístupný objekt nebo veřejně prospěšné zařízení.*”¹³⁸ Definici „veřejně přístupných objektů” obvykle stanovují samy obce ve svých vyhláškách. Na základě těch by tak mohly být posuzovány případy, kdy se urbexeri vydávají např. na mosty apod. Dá se však jednoznačně říci, že urbexeri tyto objekty nezabírají, a tak by veřejnoprávní odpovědnost mohla vzniknout pouze v případě, kdy by tyto objekty poškodili.

---

¹³³ COBLE, Christopher. *Can You Point a Gun at a Trespasser?* [online]. June 9 2017 [cit. 2019-02-28]. Dostupné z: <https://blogs.findlaw.com/blotter/2017/06/can-you-point-a-gun-on-a-trespasser.html>

¹³⁴ *Vloupání a nedovolené vniknutí* [online]. 24. září 2013 [cit. 2019-02-28]. Dostupné z: <http://urbex.cz/2013/09/legislativa-2/>

¹³⁵ *Ústava Spojených států amerických* [online]. [cit. 2019-02-28]. Dostupné z: <http://klempera.tripod.com/usustava.htm>

¹³⁶ tamtéž

¹³⁷ Zákon č. 251/2016 Sb., *o některých přestupcích*. [online]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2016-251>.

¹³⁸ Zákon č. 251/2016 Sb., *o některých přestupcích*. [online]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2016-251>.

Na základě rešerše (teoreticky) odpovídajících právních norem a pokusu o analýzu jejich aplikovatelnosti lze konstatovat, že institut neoprávněného vstupu na cizí pozemek nezakládá sám o sobě bez dalšího v právním řádu České republiky veřejnoprávní odpovědnost.

K tomuto závěru došel ve své diplomové práci, zabývající se právě problematikou neoprávněného vstupu na cizí pozemek, i absolvent Právnické fakulty Masarykovy univerzity Vít Dubový. O této hypotéze se však chtěl přesvědčit i v praxi. Uskutečnil tedy experiment, při kterém se neoprávněného vstupu na cizí pozemek cíleně dopustil. Počínal si přitom tak, aby nedošlo k naplnění žádné jiné skutkové podstaty kteréhokoliv přestupku či trestného činu. Záměrem bylo nechat se v objektu zadržet bezpečnostní ostrahou, vyčkat na příjezd policie a sledovat její počínání. Dle autora byli aktéři policisty před objekt vyvedeni, legitimováni, lustrováni¹³⁹ a vyslechnuti. Následně jim bylo sděleno, že se dopustili „přestupku nedovoleného vstupu na cizí pozemek“ a byli dotázáni, zda každý z nich souhlasí s 1000 Kč blokovou pokutou. Autor se zeptal, na základě jaké právní normy tak policisté usuzují, na což mu nebyli schopni odpovědět, následně pak ani odpovídající právní normu dohledat. Bylo navrženo, zda aktéři souhlasí s pokutou 200 Kč za veřejné pohoršení, to však aktéři pochopitelně odmítli. Policisté nakonec snahu na aktéry uvalit trest vzdali a odjeli z místa. Autor si tak svou hypotézu potvrdil.¹⁴⁰

Existují nicméně dva typy objektů (kromě domů, bytů a nebytových prostor dle § 208), do kterých by urbexeri vnikat neměli, nechtějí-li být právoplatně stíháni za přestupek.

V prvním případě jde o typ objektů, ve kterých mohou být přítomny záznamy s tzv. utajovanými informacemi dle zákona č. 412/2005 Sb., o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti¹⁴¹. Utajovaná informace je dle § 2 odstavce a) tohoto zákona taková informace, která je uvedena v seznamu utajovaných informací. Tento seznam na základě § 139 zákona č. 412/2005 Sb. vydala nařízením vláda pod č. 522/2005 Sb.¹⁴². Fyzická osoba, která si dle § 148 odstavce i) zákona č. 412/2005 Sb. zajistila přístup k utajované informaci, aniž by měla příslušné povolení, se dopouští přestupku, za který lze uložit pokutu až do výše 100 000 Kč.

Utajovanými informacemi dle nařízení vlády č. 522/2005 Sb. mohou být např. údaje o energetice, plynovodních zařízeních, vojenském materiálu či tzv. krizové infrastruktuře. Urbexeri by měli být zvláště obezřetní, zaznamenávají-li takové informace na fotografie (nacházejí-li se např. na různých nosičích apod.)

---

¹³⁹ Lustrací se rozumí kontrola údajů v různých evidencích a rejstřících.

¹⁴⁰ DUBOVÝ, Vít. *Problematika ochrany vlastnického práva* [online]. Brno, 2010 [cit. 2019-02-28]. Dostupné z: https://is.muni.cz/th/abk7w/Prace_1.26.txt. Diplomová práce. Masarykova univerzita, Právnická fakulta, Katedra právní teorie.

¹⁴¹ Zákon č. 412/2005 Sb., o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti [online]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2005-412>.

¹⁴² Nařízení vlády č. 522/2005 Sb., kterým se stanoví seznam utajovaných informací [online]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2005-522>

V druhém případě jde o vojenské objekty. Kdo dle § 64 odstavce 1 písmene c) zákona č. 222/1999 Sb., o zajišťování obrany České republiky¹⁴³, úmyslně poruší zákaz nebo omezení vstupu do objektu důležitého pro obranu státu, lze mu uložit pokutu až do výše 100 000 Kč, zároveň se jeho přestupek zapisuje do evidence přestupků vedené Rejstříkem trestů.

4 SOUVISEJÍCÍ PRÁVNÍ NORMY

Dodržujeme-li přísně etický kodex urbexu, mohli bychom konstatovat, že ničeho navíc kromě „nedovoleného vstupu na cizí pozemek“ se urbexeri při svých průzkumech nedopouštějí. Nelze však vyloučit, že se v praxi nemohou dopustit různých dalších činů, které jsou přičemž v českých právních předpisech definovány jako protiprávní jednání. Konkrétně jde o:

- a) vloupání
- b) spáchání škody na majetku
  - poškozením či zničením věci z tohoto majetku
  - krádeží

Dostat se urbexer může také do situací, kdy se zachová způsobem, na který lze aplikovat tzv. okolnosti vylučující protiprávnost; nutnou obranu a krajní nouzi.

Výše zmíněné protiprávní činy a okolnosti vylučující protiprávnost budou předměty této kapitoly.

4.1 Vloupání

Etický kodex urbexu zakazuje vytváření nových vstupů – urbexer by vždy při vstupu do objektu měl využít vstupů již existujících, popř. se do budovy dostat jiným dostupným způsobem. Tato zásada má své opodstatnění. Pokud se podle ní urbexer nezařídí, může se dle § 121 trestního zákoníku dopustit trestného činu vloupání.

V §121 trestního zákoníku je vloupání definováno následovně: „*Vloupáním se rozumí vniknutí do uzavřeného prostoru lstí, nedovoleným překonáním uzamčení nebo překonáním jiné jistící překážky s použitím síly.*“¹⁴⁴ V praxi tak může jít například o prostříhání plotu, vytržení latěk, rozbití domovních dveří, vylomení bezpečnostního zámku, vytržení, roztažení či přeřezání mříží, probourání zdi, stěny, stropy, stržení ohrady plotu, nebo třeba jen odstranění sítě proti hmyzu.¹⁴⁵ Použití síly je přitom zavádějící pojem – použije-li urbexer vhodných nástrojů, nemusí být intenzita vynaložené síly vůbec velká.

---

¹⁴³ Zákon č. 222/1999 Sb., o zajišťování obrany České republiky [online]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1999-222>.

¹⁴⁴ Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník [online]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2009-40>.

¹⁴⁵ Vloupání a nedovolené vniknutí [online]. 24. září 2013 [cit. 2019-02-28]. Dostupné z: <http://urbex.cz/2013/09/legislativa-2/>

S vloupáním zároveň velmi často souvisí spáchání škody na majetku.

4.2 Škoda na majetku

Škody na majetku se urbexer dopouští při jakémkoliv poškození (resp. zničení) věci uvnitř objektu nebo při krádeži této věci.

4.2.1 Poškození či zničení věci z majetku

Přestupku dle § 8 odst. 1 písmene a) čísla 4 zákona o některých přestupcích se pachatel dopustí tehdy, když úmyslně způsobí škodu na majetku zničením nebo poškozením věci z takového majetku. V takovém případě mu lze dle čísla 4 uložit pokutu až do výše 50 000 Kč. Dle rozsahu škody však může jít i o trestný čin.

Vyjádření rozsahu škody je zakotveno v § 138 odst. 1 trestního zákoníku takto:

1. škoda nikoli nepatrná – nejméně 5000 Kč
2. škoda nikoli malá – nejméně 25 000 Kč
3. větší škoda – nejméně 50 000 Kč
4. značná škoda – nejméně 500 000 Kč
5. škoda velkého rozsahu – nejméně 5 000 000 Kč

O trestný čin se dle § 228 trestního zákoníku jedná v případě, kdy někdo „zničí, poškodí nebo učiní neupotřebitelnou cizí věc, a způsobí tak na cizím majetku škodu nikoli nepatrnou.“¹⁴⁶ Z toho vyplývá, že o přestupek půjde tehdy, když bude výše škody na majetku dosahovat hodnoty nepatrné, tedy menší než 5000 Kč. Pachatel tohoto trestného činu může být potrestán odnětím svobody až na jeden rok, zákazem činnosti nebo propadnutím věci. Zajímavostí je, že stejně je posuzován ten, kdo poškodí cizí věc tím, že ji „postříká, pomaluje či popíše barvou nebo jinou látkou.“¹⁴⁷ V tomto případě poškození cizí věci není pro definici trestného činu nutné, aby šlo o způsobení škody nikoli nepatrné.

Při stanovení výše škody se dle § 137 trestního zákoníku vychází z ceny, za kterou se poškozená věc v době a v místě činu obvykle prodává. Pokud takto nelze výši škody zjistit, vychází se z účelně vynaložených nákladů na obstarání stejné nebo obdobné věci nebo uvedení věci v předešlý stav.

Dá se předpokládat, že urbexer ve většině případů při spáchání škody na majetku nejedná úmyslně (pokud ano, jednal by v rozporu se zásadami etického kodexu, které urbexerům ničit

---

¹⁴⁶ Zákon č. 40/2009 Sb., *trestní zákoník* [online]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2009-40>.

¹⁴⁷ tamtéž

věci zakazují – úmyslné zavinění je charakteristické pro vandaly, od kterých se urbex distancuje).

V praxi může být dokazování viny (či nevin) při spáchání škody na majetku poměrně obtížné, vzhledem k tomu, že budovy bývají zchátralé a ve špatném stavu. Je však třeba si říci, že i při neúmyslném zavinění má škůdce obecně dle § 2897 občanského zákoníku povinnost poškozenému škodu nahradit, a to dle § 2951 uvedením věci do předešlého stavu. Škoda se hradí v penězích pouze tehdy, není-li uvedení do předešlého stavu dost dobře možné, anebo žádali si to poškozený. Podle § 2952 se hradí skutečná škoda i případně i tzv. ušlý zisk.

Pro srovnání – zatímco škoda (neboli újma na majetku) se hradí vždy, tzv. nemajetková újma dle § 2894 občanského zákoníku jen tehdy, pokud je to zákonem zvlášť stanoveno nebo pokud si to strany smluvně sjednají.

4.2.2 Krádež

Dle § 8 odstavce 1 písmene a) čísla 1 zákona o některých přestupcích urbexer způsobí škodu na cizím majetku také krádeží. Dle § 205 trestního zákoníku spáchá trestný čin krádeže ten, kdo si присvojí věc tím, že se jí zmocní, a způsobí tak dle odstavce 1 písmene a) škodu na cizím majetku nikoli nepatrnou. Za krádež jako trestný čin je tedy posuzováno jednání, kdy způsobená škoda na cizím majetku převyšuje hodnotu 5000 Kč; pokud je hodnota nižší, jde o přestupek. V případě přestupku lze uložit pokutu do výše 50 000 Kč, v případě trestného činu odnětí svobody až na dvě léta, zákaz činnosti či propadnutí věci.

Urbexer v tomto případě jedná v rozporu se zásadami etického kodexu urbexu, neboť ty cokoli z objektu brát zakazují. Akt, kdy si takto daná osoba „přisvojí cizí majetek“, je však díky normám občanského zákoníku na právní definici mnohem složitější.

Především jde o to, že krádež je definována tehdy, když je daná věc v moci vlastníka, tedy kdy dle § 205 odstavce 1 písmene d) spáchá pachatel čin na věci, kterou má jiný na sobě nebo při sobě. Dá se však předpokládat, že v případě věci opuštěných, nalezených v rovněž opuštěných budovách, se o zmocnění nejedná – věc leží ladem, bez dosahu majitele, který zároveň není teoreticky znám, neboť nemusíme předpokládat, že majitel nemovitosti (dohledatelný v katastru nemovitostí) je i majitelem dané věci.

O krádež a přisvojení věci zmocněním nicméně půjde, když pachatel tímto činem způsobí dle § 205 odstavce 1 písmene a) škodu na cizím majetku nikoli nepatrnou nebo dle odstavce 1 písmene b) tento čin spáchá vloupáním.

V případě, že je tedy věc, resp. věc movitá (movité věci jsou dle § 498 občanského zákoníku ty věci, které nelze zahrnout do definice věci nemovité) dle zásad urbexu („vstup přes existující vstupy“) přístupná, můžeme ji teoreticky dle § 1045 občanského zákoníku odstavce 1 pokládat za opuštěnou a přivlastnit si ji. Znění tohoto paragrafu je následující: „*Věc, která nikomu nepatří, si každý může přivlastnit, nebrání-li tomu zákon nebo právo jiného na přivlastnění věci.*“

*Movitá věc, kterou vlastník opustil, protože ji nechce jako svou držet, nikomu nepatří.*¹⁴⁸ Je tím stanovena tzv. zásada okupační volnosti.¹⁴⁹

§ 1050 občanského zákoníku odstavec 1 však stanovuje, že se má za to, že vlastník movitou věc opustil tehdy, nevykonává-li vlastnické právo k movité věci po dobu tří let. Opět jde díky formulaci *“má se za to, že...,”* o tzv. vyvratitelnou právní domněnku. To znamená, že se na věc jako na opuštěnou nedá hledět s jistotou, neboť i když vlastník vlastnické právo po dobu tří let zdánlivě nevykonává, může prokázat opak.¹⁵⁰

Výjimkou je, kdy je movitá věc, která pro vlastníka měla zřejmě jen nepatrnou hodnotu (např. noviny), zanechána na místě přístupném veřejnosti; tehdy se považuje za opuštěnou bez dalšího. Dá se však předpokládat, že opuštěné budovy se za místo přístupné veřejnosti pokládat nedají.

Za předpokladu, že se daná věc nachází mimo moc vlastníka, měl by ji urbexer teoreticky pokládat za nález, nikoli za věc opuštěnou. Dle § 1051 se totiž má za to, že si každý chce podržet své vlastnictví, a nalezená věc proto opuštěná není. Kdo věc najde, nesmí ji bez dalšího považovat za opuštěnou a přivlastnit si jí.

Urbexer reálně nejspíše nebude vědět, zda vlastnické právo není vykonáváno více než tři roky (což je mimochodem v praxi obtížné dokázat), na takovou věc tedy jako na opuštěnou hledět nemůže. Ztracená věc patří nadále jejímu vlastníkovu, resp. tomu, kdo ji ztratil, a urbexer by ji dle § 1052 odstavce 1 měl vlastníkovu vrátit proti úhradě nutných nákladů a nálezného. Jak však již bylo řečeno, teoreticky nelze prokázat, že vlastník nemovitosti je i opravdovým vlastníkem věci.

Na to pamatuje odstavec 2 § 1052, který stanovuje, že pokud nelze z okolností poznat, komu má věc být vrácena, a nepovažuje-li se taková věc za opuštěnou, oznámí nálezce bez zbytečného odkladu (zpravidla do tří dnů) nález obci, na jejímž území byla věc nalezena. Pokud se dle § 1057 o věc nikdo nepřihlásí do jednoho roku od vyhlášení nálezce (což je velmi pravděpodobné), může nálezce nakládat s věcí jako poctivý držitel (spočívá-li nález v penězích, mohou jej jen užívat, stejně jako výtěžek z něj stržený). Po uplynutí tří let pak disponuje vlastník vlastnickým právem. Pokud by v krajním případě prohlásil, že nalezenou věc nabýt nechce, přechází vlastnické právo dle § 1060 na obec, která nálezci zaplatí nálezné.

Pokud nález patřičně neohlásí, dopustí se dle § 219 trestného čin zatajení věci. Zatajení věci se dle tohoto paragrafu dopustí pachatel tehdy, když se zmocní věci *„nálezem, omylem nebo jinak*

---

¹⁴⁸ Zákon č. 89/2012 Sb., *občanský zákoník* [online]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2012-89>.

¹⁴⁹ Vlastnictví. NOVOTNÝ, Petr a Monika NOVOTNÁ. *Nový občanský zákoník – Vlastnictví a věcná práva: 2., aktualizované vydání* [online]. Praha: Grada Publishing, 2014, s. 69 [cit. 2019-03-01]. Dostupné z: <https://books.google.cz/books?id=ypE4DwAAQBAJ&printsec=frontcover&hl=cs#v=onepage&q&f=false>

¹⁵⁰ ZETOCHOVÁ, Iveta. *Opuštění věci v NOZ: Opuštění nemovité věci* [online]. 27. 4. 2014 [cit. 2019-03-01]. Dostupné z: <http://obcanskyzakonik.justice.cz/index.php/obecna-cast/obecne>

bez přivolení osoby oprávněné.¹⁵¹ Jednání spočívá v přisvojení si cizí věci, která musí být movitá, nikoli nemovitá nebo jiná majetková hodnota. Dále dle § 8 odstavce 1 písmene d) se fyzická osoba dopustí přestupku proti majetku tehdy, když si úmyslně přisvojí věc nálezem nebo jinak bez přivolení oprávněné osoby. Opět i tady bude platit analogie, že o přestupek půjde tehdy, když si pachatel přisvojí cizí věc nedosahující částky 5000 Kč. V opačném případě, tedy když je cizí věc hodnoty nikoli nepatrné, půjde již o zmíněný trestný čin.¹⁵² Za přestupek lze pachateli uložit pokutu až do výše 50 000 Kč, za trestný čin může být pachatel potrestán odnětím svobody až na jeden rok nebo zákazem činnosti.

Zároveň, pokud nálezce nález neoznámí, přisvojí si jej nebo jinak poruší své povinnosti, nenáleží mu dle § 1061 občanského zákoníku úhrada a nálezné, nemůže nález užívat ani k němu nabýt dle příslušných podmínek vlastnické právo. Tím však není dotčena jeho povinnost nahradit škodu, kterou na nálezu může způsobit.

Teoreticky tak urbexer vlastnického práva k věci, kterou nalezne v opuštěné budově, nabýt může, jako nejlepší se však jeví (i vzhledem ke složitosti příslušných norem) je, když urbexer dodržuje zásady etického kodexu a nebere to, co mu nepatří. V právním jazyce tedy to, k čemu nedisponuje vlastnickým právem, případně danou věc nespravuje nebo nedrží.

4.3 Nutná obrana a krajní nouze

Na místě je ještě zmínit se o dalších dvou okolnostech vylučující protiprávnost jednání (kromě svolení poškozeného, uvedeného v úvodu kapitoly 2. 1. 3.). Těmito okolnostmi jsou dle § 28 a § 29 trestního zákoníku nutná obrana a krajní nouze. Jak již bylo konstatováno, s obojím může urbexer při posuzování jednání, kterého se dopustil, přijít do činnosti.

Ten, kdo se dopustí činu jinak trestného, není za takové jednání trestně odpovědný, pokud se ho dopustil v nutné obraně. Za nutnou obranu se považuje jednání, kterým někdo odvrací přímo hrozící nebo trvající útok na zájmy chráněné trestním zákonem (nejčastěji půjde o útok proti životu či zdraví nebo útok proti majetku). Znak opravdovosti a bezprostřednosti hrozby je klíčový – pokud by hrozba existovala do vzdálenější budoucnosti, jednání za nutnou obranu považováno nebude. Stejně tak, pokud útok již skončí. Zákon dále stanovuje jako podmínku přiměřenost obrany.¹⁵³

Urbexer se při návštěvě objektu může dostat do o konfliktu s lidmi, kteří ho obývali předtím, stejně jako s případnými zloději apod. Může být zaútočeno také na jeho osobní věci, například fotoaparát. V těchto i obdobných případech může nastat situace, kdy využije sebeobrany, jejím

¹⁵¹ ZETCHOVÁ, Iveta. *Opuštění věci v NOZ: Opuštění nemovité věci* [online]. 27. 4. 2014 [cit. 2019-03-01]. Dostupné z: <http://obcanskyzakonik.justice.cz/index.php/obecna-cast/obecne>

¹⁵² HORZINKOVÁ, Eva a Helena KUČEROVÁ. *Přestupky proti majetku – do 30. 09. 2016 a po 01. 10. 2016: Komentář ke znění účinnému od 01. 10. 2016* [online]. 18. 04. 2016 [cit. 2019-03-01]. Dostupné z: <http://www.bulletin-advokacie.cz/prestupky-proti-majetku-do-30.-9.-2016-a-po-1.-10.-2016?browser=mobi>

¹⁵³ *Nutná obrana a krajní nouze* [online]. [cit. 2019-03-01]. Dostupné z: <http://www.trestni-rizeni.com/vyklad-pojmu/nutna-obrana-a-krajni-nouze>

nevhodným či nepřiměřeným způsobem však může být následně trestně stíhán např. za ublížení na zdraví dle § 122 trestního zákoníku. Znalost pojmu nutné obrany je proto klíčová.

Krajní nouzi se rozumí jednání, které by za jiných okolností mohlo být trestným činem, ale pachatel se ho dopustil v situaci, kdy jím odvracel nebezpečí přímo hrozící zájmu chráněného trestním zákonem (opět půjde zejména o nebezpečí proti životu a zdraví). V praxi se například může stát, že se urbexer při průzkumu vážně zraní a je v ohrožení života. V takovém případě vykopnutí nejbližších dveří, aby se jiná osoba dostala pro lékařskou pomoc, bude jednáním v krajní nouzi.¹⁵⁴

I v případě krajní nouze se musí jednat o jednání přiměřené. Pokud při odvracení nebezpečí dojde ke způsobení stejného nebo horšího následku, než jaký hrozil, o krajní nouzi se jednat nebude. Nepůjde o ni také v případech, kdy přímo hrozící nebezpečí mohlo být odvráceno jinak než činem, který může být považován za trestný, popřípadě kdy ten, komu nebezpečí hrozilo, byl povinen jej snášet.¹⁵⁵

5 PRÁVNÍ PROBLEMATIKA URBEXU V ZAHRANIČÍ

Na závěr ještě uvádím komparativní exkurz do právních norem vybraných zahraničních zemí, souvisejících s urbexem. Protože není možné tuto problematiku v rámci SOČ postihnout v celé šíři, zaměřila jsem se opět pouze na institut postihující „nedovolený vstup na cizí pozemek“.

Velmi cenným materiálem pro mě byla část z diplomové práce Víta Dubového, který zpracoval podrobnou zahraniční komparaci s využitím cizojazyčných publikací, vlastního výzkumu právních norem a také soukromé korespondence.

Nejprve jsem se rozhodla popsat „nedovolený vstup na cizí pozemek“ v angloamerickém právu. V něm se totiž pro tento institut užívá pojem „trespass“, který je v souvislosti s urbexem v zahraničních zdrojích hojně citován (např. v publikaci od Ninjalicious¹⁵⁶, ale i v článku na populárním serveru The Week¹⁵⁷).

Dalším vybranou zemí bylo Německo, častý cíl českých urbexerů, před kterým je zároveň často upozorňováno díky tomu, že zde mají platit přísnější zákony než v České republice (př. „*Zákony platící v České republice jsou mírnější, než například v sousedním Německu.*“¹⁵⁸) Na webu

---

¹⁵⁴ *Nutná obrana a krajní nouze* [online]. 21. 01. 2013 [cit. 2019-03-01]. Dostupné z: <http://urbex.cz/2013/01/nutna-obrana-a-krajni-nouze/>

¹⁵⁵ *Nutná obrana a krajní nouze* [online]. [cit. 2019-03-01]. Dostupné z: <http://www.trestni-rizeni.com/vyklad-pojmu/nutna-obrana-a-krajni-nouze>

¹⁵⁶ NINJALICIOUS. *Access All Areas: A user's guide to the art of urban exploration* [online]. Kanada: Infilpress, 2005, s. 78 [cit. 2019-03-01]. Dostupné z: <http://subvert.pw/a/1434604566520-1.pdf>

¹⁵⁷ *Urban Exploration: what is it, who does it and is it legal?* [online]. [cit. 2019-03-01]. Dostupné z: <https://www.theweek.co.uk/64557/urban-exploration-what-is-it-who-does-it-and-is-it-legal>

¹⁵⁸ DUBNÁ, Adéla. *Urban Exploration: forma poznávání a identifikace environmentálních rizik* [online]. Zlín, 2017, s. 21 [cit. 2019-03-01]. Dostupné z: <https://digilib.k.utb.cz/handle/10563/41181>. Bakalářská práce. Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně.

urbex.cz je uvedena reportáž¹⁵⁹ z průzkumu v Německu, jehož účastníci byli zatčeni policií a obviněni z trestného činu „vniknutí na soukromý pozemek a omezení domovní svobody“, a dostali tak na dva roky spolu s pokutou záznam v německém trestním rejstříku.

V neposlední řadě pak ještě zmiňuji paragraf ze slovenského trestního zákoníku, týkajícího se nedovoleného vstupu do cizího obydlí, obdobně jako v České republice kvalifikovaného jako trestný čin porušování domovní svobody. Celou tematiku nedovoleného vstupu na cizí pozemek jsem ve slovenských právních předpisech nezkoumala, vzhledem k časové náročnosti a rozsahu práce. Dá se předpokládat, že například v oblasti soukromého práva budou příslušné právní normy odlišné, vzhledem ke kompletní renovaci občanského zákoníku z roku 1964, která u nás v České republice proběhla. Na Slovensku je urbex komunita oproti české komunitě nesrovnatelně menší.¹⁶⁰

Neoprávněný vstup na cizí pozemek je v angloamerickém právu zakotven v tzv. tortech pod označením „trespass“, konkrétně „trespass to land“.¹⁶¹

Torty v našem evropském kontinentálním právu odpovídají zhruba pojmu „soukromoprávní delikty“.¹⁶² V angloamerickém právu jde o nesmluvní závazkový institut – následkem spáchání tortu (tedy primární povinnosti stanovené právem) vzniká odpovědnostní vztah mezi pachatelem a tím, jemuž byla způsobena újma na právech. Tento vztah stanoví vznik povinnosti sekundární, kterou se rozumí náhrada škody či satisfakce.¹⁶³ Vzhledem ke své podstatě „civilních deliktů“ jde v tortech obecně vždy o porušení práv majetkových (jako v případě trespassu) či osobnostních.¹⁶⁴

V případě vstupu na cizí pozemek je újma na právech způsobena kterékoliv osobě, která má k pozemku užší práva než delikvent a zároveň neudělila delikventovi pro vstup povolení.¹⁶⁵

---

¹⁵⁹ Urbex je i trestný čin aneb jak nás v Německu chytili [online]. 4. prosince 2013 [cit. 2019-03-01]. Dostupné z: <http://urbex.cz/2013/12/urbex-je-i-trestny-cin-aneb-jak-nas-v-nemecku-chytili/>

¹⁶⁰ TVARDZÍK, Jozef. Urbex je i trestný čin aneb jak nás v Německu chytili [online]. 21. 07. 2015 [cit. 2019-03-01]. Dostupné z: Urbex: Nelegálne vkrádanie sa do rozpadnutých fabrik, ktoré fascinuje tichom

¹⁶¹ Trespass. ELLIOTT, Catherine a Frances QUINN. *Tort Law* [online]. Harlow, Anglie: Pearson Education Limited, 2005, s. 282 [cit. 2019-03-01]. Dostupné z: <https://books.google.cz/books?id=4BECR-AebTMC&pg=PA87&lpg=PA87&dq=eliot+a+queen+tort+law&source=bl&ots=8vaDb2YA1i&sig=ACfU3U2WfI2-DdASnXN4ckgokqvT-OPCdQ&hl=cs&sa=X&ved=2ahUKEwiz9dGsgsDgAhXQa1AKHS6xAUsQ6AEwA3oECAUQAQ#v=onepage&q=trespass&f=false>

¹⁶² DUBOVÝ, Vít. *Problematika ochrany vlastnického práva* [online]. Brno, 2010 [cit. 2019-03-01]. Dostupné z: https://is.muni.cz/th/abk7w/Prace_1.26.txt. Diplomová práce. Masarykova univerzita, Právnická fakulta, Katedra právní teorie.

¹⁶³ DUBOVÝ, Vít. *Problematika ochrany vlastnického práva* [online]. Brno, 2010 [cit. 2019-03-01]. Dostupné z: https://is.muni.cz/th/abk7w/Prace_1.26.txt. Diplomová práce. Masarykova univerzita, Právnická fakulta, Katedra právní teorie.

¹⁶⁴ ŠIMÁKOVÁ, Lucie. *Evropská a angloamerická právní kultura: Srovnávací studie* [online]. Olomouc, 2011, s. 48 [cit. 2019-03-01]. Dostupné z: <https://theses.cz/id/k2bedj/>. Diplomová práce. Univerzita Palackého v Olomouci, Právnická fakulta.

¹⁶⁵ *Trespass* [online]. [cit. 2019-03-01]. Dostupné z: <https://torts.uslegal.com/intentional-torts/trespass/>

Nemusí se tak nutně jednat o vlastníka pozemku, ale může jít např. o oprávněného držitele, v krajním případě disponuje většími právy dokonce i squatter.¹⁶⁶

V právním systému Německa se s institutem neoprávněného vstupu na cizí pozemek pojí jak soukromoprávní odpovědnost (oporu najdeme v občanském zákoníku BGB od §§903 a následujících)¹⁶⁷, tak veřejnoprávní odpovědnost. To je rozdíl například od tortů, které se řadí čistě do oblasti soukromého práva, tak i od České republiky, které odpovědnost zakládá pouze dílčím způsobem.

Trestněprávně je v německém právním řádu upraven neoprávněný vstup na cizí pozemek až tehdy, je-li spojen také se zásahem do domovní svobody. Podobná právní úprava existuje i v České republice, konkrétně dle §178 trestního zákoníku.

Jako trestný čin „Hausfriedensbruch“ (Porušení domovní svobody) je kvalifikován dle § 123 Strafgesetzbuch (Trestního zákoníku) Německa¹⁶⁸.

Narozdíl od České republiky je však neoprávněný vstup charakterizován také v řadě různých dalších právních předpisů jako přestupek.¹⁶⁹

Urbexeri by si také neměli na své výpravy do Německa brát pepřový sprej (jinak běžnou součástí výbavy urbexerů, sloužící k sebeobraně). Ten je totiž v Německu považován za zbraň.¹⁷⁰

Porušování domovní svobody je jako trestný čin na Slovensku definováno dle § 194 300/2005 Z. z. Trestného zákona.¹⁷¹ Kdo dle něj neoprávněně vnikne do cizího obydlí, nebo tam neoprávněně setrvá (což postihuje např. případ squattingu), bude potrestán odnětím svobody až na dva roky. Na jeden až pět let odnětí svobody bude pachatel potrestán v případě, kdy tento čin spáchá v závažnějším rozsahu, překoná překážku, jejímž účelem je zabránit vniknutí (obdobně jako v České republice), spáchá jej nejméně se dvěma osobami nebo z osobního motivu. Dá se však předpokládat, že urbex by (přestože jde o osobní motiv) jako přitížení brán nebyl, neboť v tomto případě postihuje paragraf spíše rozdíl mezi úmyslným jednáním a jednáním z nedbalosti.

---

¹⁶⁶DUBOVÝ, Vít. *Problematika ochrany vlastnického práva* [online]. Brno, 2010 [cit. 2019-03-01]. Dostupné z: https://is.muni.cz/th/abk7w/Prace_1.26.txt. Diplomová práce. Masarykova univerzita, Právnická fakulta, Katedra právní teorie.

¹⁶⁷ tamtéž

¹⁶⁸ Strafgesetzbuch in der Fassung der Bekanntmachung vom 13. 11. 1998 (BGBl. IS. 3322) [online]. Dostupné z: <https://dejure.org/gesetze/StGB>

¹⁶⁹ DUBOVÝ, Vít. *Problematika ochrany vlastnického práva* [online]. Brno, 2010 [cit. 2019-03-01]. Dostupné z: https://is.muni.cz/th/abk7w/Prace_1.26.txt. Diplomová práce. Masarykova univerzita, Právnická fakulta, Katedra právní teorie.

¹⁷⁰ *Urbex je i trestný čin aneb jak nás v Německu chytili* [online]. 4. prosince 2013 [cit. 2019-03-01]. Dostupné z: <http://urbex.cz/2013/12/urbex-je-i-trestny-cin-aneb-jak-nas-v-nemecku-chytili/>

¹⁷¹ Zákon č. 300/2005 Z. z., trestný zákon [online]. Dostupné z: <https://zakony.judikaty.info/predpis/zakon-300/2005>

6 ZÁVĚR

Cílem práce bylo seznámit čtenáře s volnočasovým fenoménem urbex a rozvést jeho právní problematiku, tedy zasadit zásady jeho etického kodexu v kontextu s právními normami právního řádu České republiky.

V první kapitole definuji pojem urbexu jako takový, popisuji jeho aktivity a věnuji také část jeho vzniku a současném postavení ve světě.

Urbex se zabývá průzkumem městských objektů, v širší definici průzkumem veškerých objektů vytvořených lidskou rukou, přičemž se jedná o objekty opuštěné či veřejnosti běžně nepřístupné. Ačkoliv je uváděno, že jako takový existuje od nepaměti, poprvé byl pojmenován až roku 1996 a hojně se rozšířil především v 90. letech minulého století a na přelomu tisíciletí, což souvisí s rozvojem internetu a zakládání různých komunit, sdružující jeho přívržence. U nás v České republice funguje fórum urbex.cz od roku 2010.

V kapitole se zabývám také jeho etickým kodexem, jenž stanovuje nepsaná pravidla, kterými by se urbexeri při svém průzkumech měli řídit. Nejdůležitější heslo zní: „Odneseš jen fotky, zanech pouze stopy.“ Důležitým bodem je také „Nevytvářej vstupy“ a „Nic nenič! Znamená to, že se urbexer má do objektů dostat nenásilným způsobem, nic uvnitř neničit a nic z něj neodnášet.

Ve druhé a třetí kapitole se již věnuji tématu mé práce, tedy právní problematice urbexu v České republice. V právním řádu České republiky není pojem urbexu zakotvený, a tak se veškerá právní analýza zakládá na vyhledání odpovídajících právních norem a jejich interpretací.

Ve druhé kapitole se věnuji problematice "neoprávněného vstupu na cizí pozemek", který v právním řádu České republiky není jakožto právní institut de iure zakotvený, ačkoliv se dá na základě zdrojů usoudit, že v právním vědomí lidí jakožto definovaný pojem přežívá. To však neznamená, že z neoprávněného vstupu na cizí pozemek nevyplývá de facto žádná právní odpovědnost.

V kapitole se nejprve právní odpovědnosti teoreticky věnuji, následně ji rozdělují na soukromoprávní a veřejnoprávní a zasazuji do praxe, co se v souvislosti s urbexem týče.

Soukromoprávní odpovědnost vyplývá ze zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku, veřejnoprávní odpovědnost vyplývá ze zákona č. 40/2009 Sb., trestního zákoníku a ze zákonů č. 250/2016 Sb. a 251/2016 Sb. o přestupcích.

Soukromoprávní ani veřejnoprávní odpovědnost nevzniká tehdy, když urbexer vstupuje na pozemek na základě souhlasu vlastníka (dle terminologie soukromého práva) či tzv. svolení poškozeného jakožto okolnosti vylučující protiprávnost (dle terminologie trestního práva).

Soukromoprávní odpovědnost, vyplývající z neoprávněného vstupu na cizí pozemek (na základě toho, že stavba je součástí pozemku, lze užívat souhrnně pojem nemovitost), je v občanském zákoníku de facto zakotvena. Neoprávněným vstupem na cizí pozemek se urbexer dopouští narušení vlastnických práv, přičemž vlastník má právo na ochranu těchto práv, a tedy může na dotyčného podat tzv. negatorní žalobu, ve které mu uloží zdržet se nadále tohoto jednání.

Dále zmiňuji úpravu v občanském zákoníku ohledně definice opuštěné nemovitosti, která má po určité lhůtě, kdy vlastník nevykonává k nemovitosti vlastnická práva, připadnout státu. Ten by následně mohl jakožto právnická osoba uplatnit vůči urbexerovi obdobné nároky. Opuštěnými se však nemovitosti mohou stát nejdříve až k 1. 1. 2024, tedy 10 let od započetí účinnosti občanského zákoníku.

Veřejnoprávní odpovědnost je v českém právním řáde zakotvena pouze dílčím způsobem.

Nedovolený vstup na cizí pozemek se nedá dle platných právních norem definovat jako přestupek. Výjimka nastává tehdy, když se urbexer dopouští vstupu do objektů, kde se vyskytují utajované informace, či do objektů vojenských.

Jako trestný čin může být neoprávněný vstup na cizí pozemek definován dle § 208 trestního zákoníku tehdy, pokud se urbexer dopouští vniknutí do domu, bytu či nebytového prostoru. V případě spáchání tohoto trestního činu se urbexer velmi často dopouští také porušení domovní svobody dle § 178 trestního zákoníku. Přitěžujícím je, pokud při tomto činu překoná překážku zabraňující vniknutí nebo se dopouští vloupání (tedy násilného vniknutí, resp. vniknutí silou).

Dodržujeme-li přísně etický kodex urbexu, mohli bychom konstatovat, že ničeho navíc kromě „neoprávněného vstupu na cizí pozemek“ se urbexeri při svých průzkumech nedopouštějí. V praxi se však mohou dopustit snadno dalších činů definovaných jako protiprávní jednání. Konkrétně jde o vloupání, dále spáchání škody na majetku poškozením či zničením věci z majetku či krádež. Definici těchto činů se věnuji ve třetí kapitole.

Podle rozsahu spáchané škody na majetku se dle § 138 trestního zákoníku jedná o přestupek či trestný čin. Na náhradu škody způsobené na svém majetku má poškozený dle občanského zákoníku vždy nárok.

Jako krádež se definuje akt, kdy by si urbexer přisvojil věc tím, že by se jí zmocnil. Podle rozsahu způsobené škody je definována jako přestupek či trestný čin. Jako krádež se však skutečný fakt, kdy si urbex přisvojí cizí věc z objektu, definovat nedá, neboť daná věc se musí nacházet v moci vlastníka.

Pokud vlastník vlastnická práva k věci po určitou dobu nevykonává, může být věc definována jako opuštěná, pak se jí teoreticky může zmocnit kdokoliv. Urbexer však věc za opuštěnou automaticky posuzovat nemůže, musí ji považovat za nález a patřičně jej ohlásit (čistě teoreticky k němu pak po určité době může nabýt vlastnických práv).

Postihy za příslušné přestupky a trestné činy uvádím v rámci jednotlivých kapitol.

Ve třetí kapitole zmiňuji také další dvě okolnosti vylučující protiprávnost, nutnou obranu a krajní nouzi, přičemž urbexer se v praxi může dostat do situací, kdy bude podle těchto okolností jeho jednání posuzováno.

Na závěr, ve čtvrté kapitole, ještě zmiňuji exkurz do zahraničních právních norem, souvisejících s urbexem, přičemž se opět zaměřuji pouze na institut nedovoleného vstupu na cizí pozemek.

Uvádím jeho zakotvení v angloamerickém právu, kdy je znám jako soukromoprávní delikt (tzv. tort) pod pojmenováním trespass.

Dále uvedením jeho zakotvení v německém právním řádu a malou zmínku ze slovenského právního řádu, konkrétně paragraf týkající se porušení domovní svobody.^x

Ráda bych zdůraznila, že smyslem práce není podat „návod“ urbexerům, jak se dopouštět či nedopouštět protiprávního jednání. Má za cíl předat veřejnosti povědomí o urbexu jako takovém a zbavit je některých předsudků, neboť často je urbexer uváděn jako striktně nelegální činnost. Zároveň byla tato práce příležitostí pojmout dosud řídké (a většinou neodborně) zpracované téma, a to poněkud ojedinělým způsobem vlastního výzkumu a pokusu o analýzu a interpretaci právních norem.

7 SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

Literatura

- DIVERZANT a Katka HAVLÍKOVÁ. *Urbex.cz: Krása zániku*. Praha 2: Paseka, 2015. 1. vyd. ISBN 978-80-7432-605-9.
- ELIÁŠ, Karel, Bohumil HAVEL, Petr BEZOUŠKA a Daniela ŠUSTROVÁ. *Občanské právo pro každého: Pohledem (nejen) tvůrců nového občanského zákoníku*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2013. ISBN 978-80-7478-013-4.
- Trespass. ELLIOTT, Catherine a Frances QUINN. *Tort Law* [online]. Harlow, Anglie: Pearson Education Limited, 2005. 5. vyd. ISBN 978-1-4058-0711-1. Dostupné z: <https://books.google.cz/books?id=4BECR-AebTMC&pg=PA87&lpg=PA87&dq=eliot+a+queen+tort+law&source=bl&ots=8vaDb2YA1i&sig=ACfU3U2WfI2-DdASnXN4ckgokqvT-OPCdQ&hl=cs&sa=X&ved=2ahUKEwiz9dGsgsDgAhXQa1AKHS6xAUsQ6AEWA3oECAUQAQ#v=onepage&q=trespass&f=false>
- FAIGLOVÁ, Barbora a Katka HAVLÍKOVÁ. *URBEX: Opuštěná místa v Čechách*. Praha: Grada Publishing, 2015. 1. vyd. ISBN 978-80-247-5336-2.
- NINJALICIOUS. *Access All Areas: A user's guide to the art of urban exploration* [online]. Kanada: Infilpress, 2005. ISBN 0-9737787-0-9. Dostupné z: <http://subvert.pw/a/1434604566520-1.pdf>
- NOVOTNÝ, Petr, Kristina KEDROŇOVÁ, Ilona ŠTROSOVÁ a Monika ŠTÝSOVÁ. *Nový občanský zákoník: Vlastnictví a věcná práva*. Praha: Grada Publishing, 2014. ISBN 978-80-247-5166-5.
- Vlastnictví. NOVOTNÝ, Petr a Monika NOVOTNÁ. *Nový občanský zákoník – Vlastnictví a věcná práva: 2., aktualizované vydání* [online]. Praha: Grada Publishing, 2014, s. 69. ISBN 978-80-271-9947-1. Dostupné z: <https://books.google.cz/books?id=ypE4DwAAQBAJ&printsec=frontcover&hl=cs#v=onepage&q&f=false>
- PAIVA, Troy. *Night Vision: The Art of Urban Exploration* [online]. San Francisco: Chronicle Books, 2008. ISBN 978-0-8118-7578-3. Dostupné z: <https://books.google.cz/books?id=kfsqasTo2WUC&printsec=frontcover&hl=cs#v=onepage&q&f=false>
- REBRO, Karol. *Latinské právnické výrazy a výroky*. Bratislava: Obzor, n. p., 1986. 2. vyd. ISBN 978-80-7357-915-9.
- Obecně o právní odpovědnosti. SPIRIT, Michal. *Úvod do studia práva: 2. vydání – aktualizované dle nového občanského zákoníku* [online]. Praha: Grada Publishing, 2014. ISBN 978-80-247-9351-1. Dostupné z: https://books.google.cz/books?id=aPt6BwAAQBAJ&printsec=frontcover&hl=cs&source=gbs_ge_summary_r&cad=0#v=onepage&q&f=false

- Obecně k pojmu odpovědnost. ŠVARC, Zbyněk. *Základy soukromého práva*. Praha: PROSPEKTRUM, 1998. 1. vyd. ISBN 80-7175-061-1.
- VANTUCH, Pavel. *Trestní zákoník s komentářem k 1. 8. 2011: Komentář k zákonu č. 40/2009 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Informace z judikatury*. [online]. Andragogos Agency, 2011. 1. vyd. ISBN 978-80-7263-677-8. Dostupné z: <https://books.google.cz/books?id=e2AUZnEEewMC&printsec=frontcover&hl=cs#v=onepage&q&f=false>

Akademické práce

- DUBNÁ, Adéla. *Urban Exploration: forma poznávání a identifikace environmentálních rizik* [online]. Zlín, 2017 [cit. 2019-02-28]. Dostupné z: <https://digilib.k.utb.cz/handle/10563/41181>. Bakalářská práce. Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně.
- DUBOVÝ, Vít. *Problematika ochrany vlastnického práva* [online]. Brno, 2010 [cit. 2019-02-28]. Dostupné z: https://is.muni.cz/th/abk7w/Prace_1.26.txt. Diplomová práce. Masarykova univerzita, Právnická fakulta, Katedra právní teorie.
- HAMPLA, Martin. *Právní odpovědnost* [online]. 2015 [cit. 2019-02-27]. Dostupné z: https://is.muni.cz/el/1422/podzim2015/BEP101Zk/um/2015_11_30_Pravni_nauka_I_-_Pravni_odpovednost.pdf?lang=en. Prezentace. Masarykova univerzita.
- HAVLÍKOVÁ, Kateřina. *Urban explorace – Moderní dokumentaristika na hraně zákona* [online]. Brno, 2014. Dostupné z: https://is.muni.cz/th/lftz0/Havlikova_Katerina_bakalarska_prace_UE.pdf. Bakalářská práce. Masarykova univerzita, Fakulta sociálních studií, Katedra mediálních studií a žurnalistiky.
- KAŠPARCOVÁ, Tereza. *URBAN EXPLORING aneb ze života městského průzkumníka* [online]. Brno, 2014. Dostupné z: https://is.muni.cz/th/pjs0j/DP_Kasparcova.pdf. Diplomová práce. Masarykova univerzita. Pedagogická fakulta. Katedra sociální pedagogiky.
- ŠIMÁKOVÁ, Lucie. *Evropská a angloamerická právní kultura: Srovnávací studie* [online]. Olomouc, 2011. Dostupné z: <https://theses.cz/id/k2bedj/>. Diplomová práce. Univerzita Palackého v Olomouci, Právnická fakulta.

Právní předpisy

- Nařízení vlády č. 522/2005 Sb., *kterým se stanoví seznam utajovaných informací* [online]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2005-522>
- Strafgesetzbuch in der Fassung der Bekanntmachung vom 13. 11. 1998 (BGBl. IS. 3322) [online]. Dostupné z: <https://dejure.org/gesetze/StGB>
- Usnesení č. 2/1993 Sb. *Usnesení předsednictva České národní rady o vyhlášení LISTINY ZÁKLADNÍCH PRÁV A SVOBOD jako součástí ústavního pořádku České republiky* [online]. Dostupné z: <http://zakony.centrum.cz/listina-zakladnich-prav-a-svobod/>
- Zákon č. 89/2012 Sb., *občanský zákoník* [online]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2012-89>.

- Zákon č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích a o změně některých souvisejících zákonů [online]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2005-127>.
- Zákon č. 256/2013 Sb., o katastru nemovitostí (katastrální zákon) [online]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2013-256>.
- Zákon č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích. [online]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2016-251>.
- Zákon č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich [online]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2016-250>.
- Zákon č. 412/2005 Sb., o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti. [online]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2005-412>.
- Zákon č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon) [online]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-458>.
- Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky [online]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2008-273>.
- Zákon č. 418/2011 Sb., o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim [online]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2011-418>
- Zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon) [online]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2005-127>.
- Zákon č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon). [online]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2001-254>.
- Zákon č. 274/2001 Sb., o vodovodech a kanalizacích [online]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2001-274>.
- Zákon č. 222/1999 Sb., o zajišťování obrany České republiky [online]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1999-222>.
- Zákon č. 200/1994 Sb., o zeměměřictví a o změně a doplnění některých zákonů souvisejících s jeho zavedením [online]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1994-200>.
- Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník [online]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2009-40>.
- Zákon č. 114/1992 Sb., zákon České národní rady o ochraně přírody a krajiny [online]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1992-114>.
- Zákon č. 133/1985 Sb., zákon České národní rady o požární ochraně [online]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1985-133>.
- Zákon č. 300/2005 Z. z., trestný zákon [online]. Dostupné z: <https://zakony.judikaty.info/predpis/zakon-300/2005>

Judikatura

- Nejvyšší soud: Usnesení Nejvyššího soudu 22 Cdo 4480/2015 ze dne 23. února 2016 [online]. Dostupné z: <http://kraken.slv.cz/22Cdo4480/2015>.

Elektronické zdroje

- *Důvodová zpráva k § 1040 až 10444* [online]. 11. června 2013. Dostupné z: <https://www.obczan.cz/zakon/noz/cast-treti/hlava-ii/dil-3/oddil-1/skupina-6/paragraf-1044?detail-comments-item-636-expanded=1>
- *Etický kodex* [online]. Dostupné z: <http://www.eticky-kodex.cz/co-je-eticky-kodex/>
- *Forbidden Urbex. About us.* [online]. Dostupné z: <https://forbidden-urbex.com/about.html>
- *Jak opustit nemovitost* [online]. 19. 10. 2012. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/jak-opustit-nemovitost-85638.html>

- *Kafelánka* [online]. Dostupné z: <https://www.kafelanka.cz/index.php>
- *Kde pramení vandalismus* [online]. Dostupné z: http://www.help24.cz/index.php?page=clanky&view=kde_prameni_vandalismus
- *K výkladu per analogiam legis a per analogiam iuris* [online]. 26. 06. 2006. Dostupné z: http://profipravo.cz/index.php?page=article&id_category=11&id_article=241517&csu_m=32bd47c7
- *Moderní úprava tradičního a vyzkoušeného: Jazyk nového občanského zákoníku* [online]. Dostupné z: <http://obcanskyzakonik.justice.cz/index.php/obecna-cast/obecne>
- *Nebytový prostor – definice* [online]. Dostupné z: <https://www.kova.cz/slovník-pojmu/nebytovy-prostor/>
- *Nutná obrana a krajní nouze* [online]. 21. 01. 2013. Dostupné z: <http://urbex.cz/2013/01/nutna-obrana-a-krajni-nouze/>
- *Nutná obrana a krajní nouze* [online]. Dostupné z: <http://www.trestnirizeni.com/vyklad-pojmu/nutna-obrana-a-krajni-nouze>
- *Odpovědnost* [online]. 31. 8. 2013. Dostupné z: <https://iuridictum.pecina.cz/w/Odpov%C4%9Bdnost>
- *O urbexu* [online]. Dostupné z: <http://urbex.cz/o-urbexu-2-2/>
- *O urbexu: Historie urbexu* [online]. Dostupné z: <http://urbex.cz/o-urbexu-2-2/>
- *Urban Exploration Timeline* [online]. Dostupné z: <http://www.infiltration.org/history-timeline.html>
- *Urban Exploring* [online]. Dostupné z: <https://www.urbandictionary.com/define.php?term=Urban%20Exploring>
- *Urbex.cz* [online]. Dostupné z: <http://urbex.cz/>
- *Úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových: Odpovědi na nejčastější dotazy* [online]. Dostupné z: <https://www.uzsvm.cz/nejcastejsi-dotazy-291-0-85/>
- *Pojem legální* [online]. Dostupné z: <https://slovník-cizich-slov.abz.cz/web.php/slovo/legalni>
- *Pojem vandalizmus* [online]. Dostupné z: <https://slovník-cizich-slov.abz.cz/web.php/slovo/vandalizmus-vandalismus>
- *Porušování domovní svobody* [online]. Dostupné z: <https://www.bkb.cz/pomoc-obetem/trestne-ciny/porusovani-domovni-svobody/>
- *Právní domněnka* [online]. 5. 10. 2010. Dostupné z: https://iuridictum.pecina.cz/w/Pr%C3%A1vn%C3%AD_domn%C4%9Bnka
- *Přechodná ustanovení nového občanského zákoníku* [online]. 1. srpna 2012. Dostupné z: <http://obcanskyzakonik.justice.cz/index.php/home/infocentrum/media/537-prechodna-ustanoveni-noveho-obcanskeho-zakoniku>
- *Squatting*. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001-, 23. 02. 2019. Dostupné z: <https://cs.wikipedia.org/wiki/Squatting>
- *Teorie práva I – výpisky z přednášek profesora A. Gerlocha: Zimní semestr 2007/2008* [online]. Dostupné z: http://www.ius-wiki.eu/_media/teorka/prednasky_gerloch.pdf
- *Trespass* [online]. Dostupné z: <https://torts.uslegal.com/intentional-torts/trespass/>
- *Urban Exploration: what is it, who does it and is it legal?* [online]. Dostupné z: <https://www.theweek.co.uk/64557/urban-exploration-what-is-it-who-does-it-and-is-it-legal>
- *Urbex je i trestný čin aneb jak nás v Německu chytili* [online]. 4. prosince 2013. Dostupné z: <http://urbex.cz/2013/12/urbex-je-i-trestny-cin-aneb-jak-nas-v-nemecku-chytili/>

- *Úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových: Odpovědi na nejčastější dotazy* [online]. Dostupné z: <https://www.uzsvm.cz/nejcastejsi-dotazy-291-0-85/>
- *Ústava Spojených států amerických* [online]. Dostupné z: <http://klempera.tripod.com/usustava.htm>
- *Vandalismus* [online]. Dostupné z: <http://www.cap.cz/en/about-us/members/117-encyklopedicky-slovník-pojmu/2203-item-841>
- *Vandalismus*. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001-. Dostupné z: <https://cs.wikipedia.org/wiki/Vandalismus>
- *Vloupání a nedovolené vniknutí* [online]. 24. září 2013. Dostupné z: <http://urbex.cz/2013/09/legislativa-2/>

Autorské články

- BOTTICELLO, Casey. *An Introduction to Urban Exploration* [online]. 11. srpna 2018. Dostupné z: <https://medium.com/@caseybotticello/an-introduction-to-urban-exploration-urbex-f2e0b383bbff>
- COBLE, Christopher. *Can You Point a Gun at a Trespasser?* [online]. June 9 2017. Dostupné z: <https://blogs.findlaw.com/blotter/2017/06/can-you-point-a-gun-on-a-trespasser.html>
- FAIGLOVÁ, Barbora. *Desatero, které dodržují a dodržovat chci i nadále*. [online]. 17. května 2013. Dostupné z: https://www.facebook.com/pg/WWW.URBEX.CZ/posts/?ref=page_internal
- HAVLÍČEK, Karel. *Překážka brání vniknout na pozemek* [online]. 15. 08. 2014 [cit. 2019-02-28]. Dostupné z: <https://www.pravniprostor.cz/judikatura/trestni-pravo/prekazka-branici-vniknout-na-pozemek>
- HORZINKOVÁ, Eva a Helena KUČEROVÁ. *Přestupky proti majetku – do 30. 09. 2016 a po 01. 10. 2016: Komentář ke znění účinnému od 01. 10. 2016* [online]. 18. 04. 2016. Dostupné z: <http://www.bulletin-advokacie.cz/prestupky-proti-majetku-do-30.-9.-2016-a-po-1.-10.-2016?browser=mobi>
- KALMANOVÁ, Jana. *Láka vás Urbex? Víte čo to je?* [online]. 29. září 2016. Dostupné z: <https://nahrane.org/laka-vas-urbex-viete-co/>
- KOMRSKOVÁ, Michala. *Urbex – nelegální průzkum chátrajících objektů, ale i cenné fotky* [online]. 17. 6. 2014. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/domaci/1029426-urbex-nelegalni-pruzkum-chatrajicich-objektu-ale-i-cenne-fotky>
- KORBEL, František. *Co přinese nová úprava přestupků* [online]. 31. 01. 2017. Dostupné z: <https://www.pravniprostor.cz/clanky/spravni-pravo/co-prinese-nova-uprava-prestupku>
- KRUPOVÁ, Tereza. *Pravidlo „stavba součást pozemku“ v novém občanském zákoníku* [online]. 1. ledna 2015. Dostupné z: http://www.mzdovapraxe.cz/archiv/dokument/doc-d49067v60548-pravidlo-stavba-soucast-pozemku-v-novem-obcanskem-zakon/?search_query

- TOMTOM. *Legislativa* [online]. 4. září 2012. Dostupné z: <http://urbex.cz/2012/09/legislativa/>
- TVARDZÍK, Jozef. *Urbex je i trestný čin aneb jak nás v Německu chytily* [online]. 21. 07. 2015. Dostupné z: Urbex: Nelegálně vkrádanie sa do rozpadnutých fabriek, ktoré fascinuje tichom
- WEEF. *URBEX* [online]. Dostupné z: <https://www.weefsworld.eu/blog/urbex/>
- ZETOCHOVÁ, Iveta. *Opuštění věci v NOZ: Opuštění nemovitě věci* [online]. 27. 4. 2014 [cit. 2019-02-28]. Dostupné z: <http://obcanskyzakonik.justice.cz/index.php/obecna-cast/obecne>

Rozhlasový záznam

- KRÁSNÝ, Jakub. *Na výlet do sanatoria, továrny či Černobylu* [rozhlasový záznam] [online]. Radio Wave. 23. srpen 2013.

Audiovizuální záznam

- *URBEX | Nepsaná pravidla, rady & tipy, ukázky* [online video]. 25. 6. 2017. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=sfo3D5U4wVc>.